

İslam Akçe

Öğr. Gör., Mardin Artuklu Üniversitesi/Midyat Meslek Yüksekokulu, Midyat/Türkiye
Lecturer, Mardin Artuklu University/ Midyat Vocational School, Midyat/Turkiye

eposta: akceislam@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-2020-5436> - [RorID: https://ror.org/0396cd675](https://ror.org/0396cd675)

Sema Buz

Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi/ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ankara/Türkiye
Professor, Hacettepe University/ Faculty of Economics and Administrative Sciences,
Ankara/Turkiye

eposta: semabuz@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-8326-3732> - [RorID: https://ror.org/04kwvgz42](https://ror.org/04kwvgz42)

Atıf/Citation: Akçe, İ., Buz, S. 2024. Çocuk Yoksulluğu Literatürünün VOSviewer ile Bibliyometrik Analizi. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 12/41, 22-56.

<https://doi.org/10.33692/avrasyad.1407803>

Makale Bilgisi / Article Information

Yayın Türü / Publication Type:	Araştırma Makalesi/Research Article
Geliş Tarihi /Received:	21.12.2023
Kabul Tarihi/Accepted:	24.08.2024
Yayın Tarihi/Published:	15.12.2024

ÇOCUK YOKSULLUĞU LİTERATÜRÜNÜN VOSVIEWER İLE BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Öz

Çocuk yoksulluğu, giderek artan yoksul çocuk sayısı ve yoksulluğun çocuklara üzerindeki olumsuz etkileri nedeniyle küresel bir endişe kaynağıdır. Birçok ülkede çocuk nüfusunun büyük bir kısmı yoksulluk içinde yaşamaktadır, bu da insani gelişme göstergelerinin beklenenden çok daha düşük seviyelerde kalmasına neden olmaktadır. Çocuk yoksulluğu, sosyal, ekonomik ve politik temellere sahip karmaşık bir sorun olup, çözümünü için çeşitli bileşenlerin işbirliği yapması gerekmektedir. Literatürde "çocuk yoksulluğu" temalı araştırmaların eksikliği önemli bir boşluğu temsil etmektedir. Bu çalışmanın amacı, 2000-2023 yılları arasındaki "çocuk yoksulluğu" ile ilgili araştırmaları bibliyometrik analizle inceleyerek, literatürü Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, betimsel, kavramsal, gönderme ve ortaklıklar açılarından değerlendirmektir. Bu doğrultuda; WoS veri tabanından elde edilen 622 makale VOSviewer programıyla analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre; araştırmaların çoğunluğu Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin birinci ve onuncu hedefi çerçevesinde yazılmıştır. En etkin dergi "Child Indicators Research", en etkin yazar Yekaterina Chzken, en etkin kurum Columbia Üniversitesi olmuştur. En sık kullanılan anahtar kelimeler; "çok boyutlu yoksulluk", "yoksunluk" ve "sosyal politika" olmuştur. Günümüze yaklaştıkça çocuk yoksulluğunun tanımı ve ölçümüyle ilgili kelimelerin daha sık kullanıldığı saptanmıştır. Tıp dergilerinin ve ekonomi

Çocuk Yoksulluğu Literatürünün VOSviewer ile Bibliyometrik Analizi

yazarlarının atıf düzeyinde en yoğun bağlantılara sahip olduğu saptanmıştır. Son olarak ABD ve İngiltere' nin çocuk yoksulluğu alanında hem en üretken ülkeler hem de en yoğun işbirliği içindeki ülkeler olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometrik analiz, VOSviewer, çocuk yoksulluğu

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF CHILD POVERTY LITERATURE WITH VOSVIEWER

Child poverty is a global concern due to the increasing number of poor children and the negative effects of poverty on children. In many countries, a large proportion of the child population lives in poverty, causing human development indicators to remain at much lower levels than expected. Child poverty is a complex problem with social, economic and political foundations, and various components need to cooperate to solve it. The lack of research on "child poverty" in the Turkish and English literature represents an important gap. The aim of this study is to evaluate the literature in terms of Sustainable Development Goals, descriptive, conceptual, reference and partnerships by examining research on "child poverty" between 2000 and 2023 with bibliometric analysis. In this direction; 622 articles obtained from the WoS database were analyzed with the VOSviewer program. According to the findings; The majority of research has been written within the framework of the first and tenth goals of the Sustainable Development Goals. The most influential journal was "Child Indicators Research", the most influential author was Yekaterina Chzken, and the most influential institution was Columbia University. The most frequently used keywords; "multidimensional poverty", "deprivation" and "social policy". As we get closer to the present day, it has been determined that words related to the definition and measurement of child poverty are used more frequently. It has been found that medical journals and economics authors have the most intense links at the citation level. Finally, it has been seen that the USA and the UK are both the most productive countries and the countries with the most intense cooperation in the field of child poverty.

Keywords: Bibliometric analysis, VOSviewer, child poverty

Giriş

Literatür taraması, araştırmacının ilgili konu hakkında mevcut bilgileri belirleyip kuramsal bir temel oluşturmasını sağlamaktadır. Bu süreç, önceki çalışmaların sonuçlarına ulaşmayı, araştırma sorununun daha önce ele alınıp alınmadığını değerlendirmeyi ve uygun araştırma yöntemlerini belirlemeyi mümkün kılmaktadır. Ayrıca, yeni bulguların önceki çalışmalarla karşılaştırılarak benzerlikler ve farklılıklar üzerine analiz yapılmasına olanak tanımaktadır (Küreci, 2023: 13). Bu süreç, bilimsel araştırma sürecinin temel unsurlarından birini oluşturmaktadır (Yılmaz, 2021: 1458). Bibliyometrik analiz, akademik literatürün niceliksel değerlendirmesini yaparak, bu literatürün zaman içindeki değişimlerini analiz etmek amacıyla kullanılan bir yöntemdir.

Bibliyometrik analiz, akademik literatür ve araştırma çıktılarının incelenmesinde kullanılan niceliksel bir yöntem olup, belirli bir araştırma alanındaki kalıplar ve eğilimleri tespit etmek için istatistiksel ve matematiksel teknikleri bilimsel yayınlar, alıntılar ve bibliyografik veriler üzerinde uygulamaktadır. Araştırmacılar, bu analizden yararlanarak yayınların özelliklerini ve etkisini belirlemenin yanı sıra, yazarlar, dergiler, kurumlar ve araştırma alanları arasındaki ilişkileri de ölçmektedir. Bu yöntem, bilimsel literatürün derinlemesine incelenmesini ve araştırma alanlarındaki dinamiklerin daha iyi anlaşılmasını sağlamaktadır (Sünbül Koçak, 2024: 122). Yoksulluk araştırmalarının bibliyometrik analizi bu alandaki bilimsel yayınların eğilimlerini ve etkisini değerlendirebilmektedir. Bibliyometrik analiz, yayın türleri, araştırma konuları, coğrafi dağılımlar ve kullanılan modeller gibi unsurları inceleyerek, yoksulluk çalışmalarına dair kapsamlı bir çerçeve sunmaktadır (Kulluk, Anar, & Develi, 2023: 133).

Yoksulluk, karmaşık ve çok boyutlu bir sorun olarak geçmişten günümüze varlığını sürdürmektedir. Ekonomik temelli bir sorun olarak görülmesine rağmen, toplumsal etkileri nedeniyle ekonomi, sosyoloji, siyaset bilimi, tıp, psikoloji, çevre çalışmaları ve kamu yönetimi gibi farklı disiplinlerce araştırma konusu olmuş ve konuyla araştırmaların sayısı giderek artmaktadır (Nalbant ve Göksoy Sevinçli, 2022: 42). Literatürde yoksulluk kavramı, ekonomik, sosyokültürel ve siyasi açılardan çeşitli şekillerde sınıflandırılmaktadır. Genel olarak yoksulluk, bireylerin temel ihtiyaçlarını karşılayamama durumu olarak tanımlanmakta ve bu ihtiyaçların ne olduğu konusunda farklı yoksulluk sınıflandırmaları ortaya çıkmaktadır. En temel yoksulluk tanımlarından biri olan mutlak yoksulluk, kişilerin yaşamlarını sürdürebilmeleri için gerekli olan minimum gıda düzeyi olarak tanımlanmaktadır (Çınar, 2024: 8). Ancak, bazı tanımlara göre bu kavram, gıda ihtiyacının ötesine geçerek, eğitim, sağlık ve barınma gibi tüm temel ihtiyaçları kapsayan bir düzey olarak da ele alınmaktadır. Bunlardan biri çok boyutlu yoksulluk yaklaşımıdır. Çok boyutlu yoksulluk, sınırlı finansal kaynaklar, maddi yoksunluk, sosyal izolasyon, dışlanma, fiziksel ve psikolojik hastalıklar gibi çeşitli unsurları kapsamaktadır (Şenkal, 2021, s.23). Bu yaklaşım yoksulluğu eğitim, sağlık, barınma, istihdam ve güvenlik gibi unsurlarla ilişkilendirmektedir. Çok boyutlu yoksulluk, parasal yoksulluğun ötesine geçmektedir.

Yoksulluk, dünya genelinde sosyal politikaların en öncelikli sorunlarından birisidir. Bu karmaşık sorun çok boyutlu ve çok katmanlı olduğundan toplumun geniş bir kesimini etkilemektedir. Dolayısıyla toplumsal sorunların başında gelmektedir (Bolgün ve Işık 2017:3). Sürdürülebilir kalkınma hedefleri arasında yoksullukla mücadele, en öncelikli hedef olarak ilk sırada yer almaktadır. Bu, kalkınma süreçlerinin adil, kapsayıcı ve herkes için erişilebilir olmasını sağlama amacıyla, yoksulluğun ortadan kaldırılmasının hayati bir öneme sahip olduğunu göstermektedir (Arpacıoğlu Özdemir ve Oğuz, 2018: 773). Özellikle yaşlı bireyler, engelliler, kadınlar ve çocuklar, yoksulluğun etkilerini daha ağırlıklı olarak hissetmektedirler. Ancak, yoksulluk meselesi daha ayrıntılı bir şekilde ele alındığında, en büyük etkilerin

özellikle çocuklar üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir (Durgun, 2011: 145-146; Saygı Doğru 2016:1). Bu durum, çocukların yoksullukla mücadelede özel bir öncelik taşıdığını ve çözüm süreçlerinde daha fazla dikkate alınmaları gerektiğini vurgulamaktadır.

1. Yoksulluk ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri

Eylül 2000'de yapılan BM Genel Kurulu'nda, Binyıl Kalkınma Hedeflerinin belirlenmesi ve tartışılması için özel bir oturum düzenlenmiştir. Bu oturumda, delegeler 2015 yılına kadar dünya yoksullarının ekonomik, çevresel ve sosyal şartlarında önemli bir ilerleme kaydetme konusunda fikir birliği sergilemişlerdir. Bu, uluslararası toplumun daha önce alınan kararlar için ortak bir hedef belirlemesinde bir dönüm noktası olmuştur. Hedeflere ulaşma konusundaki belirsizliklere rağmen, o dönemde dünya yoksulluğuna acil önlem alma ihtiyacının oy birliği ile kabul edilmiş olması, küresel kalkınma gündeminin öncelikli bir maddesi haline gelmiştir (Eşkinat 2016;267). Bu anlayış 2002'de Johannesburg Belgesi ile desteklenmiştir. Belgede, su ve sanitasyon, enerji, sağlık, tarım, biyolojik çeşitlilik, çölleşme, balıkçılık, ormancılık, kentsel kalkınma gibi konularda sürdürülebilir kalkınma için çeşitli eylem planları bulunmaktadır. Ayrıca, ülkeler arasında eşitsizlikleri azaltma, teknolojik transferi teşvik etme ve uluslararası iş birliğini güçlendirme amacıyla çeşitli önlemler belirtilmiştir (Hens ve Nath 2003). 2012 yılında Brezilya' nın Rio şehrinde düzenlenen BM toplantısında kabul edilen Rio+20 Sonuç Belgesi (The Future We Want) ise sürdürülebilir kalkınma, yeşil ekonomi, yoksulluğun azaltılması, enerji, su, gıda güvenliği gibi bir dizi konuda küresel taahhütler içermektedir. Belgede, çeşitli sürdürülebilir kalkınma hedefleri belirlenmiş ve bu hedeflere ulaşmak için alınması gereken önlemler açıklanmıştır (Leal Filho vd. 2015).

Bu gelişmeleri takiben 2015 yılında Küresel Hedefler olarak da bilinen Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri kabul edilmiştir. Bu hedefler, 2030 yılına kadar dünya genelinde sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etmeyi ve kimseyi geride bırakmamayı amaçlayan bir dizi küresel hedeftir. Bu hedefler tüm dünyada sosyal sorunları çözmek için ekonomik, sosyal ve çevresel boyutları içeren geniş kapsamlı bir çerçeve sunmakta, her biri belirli bir alanı hedefleyen 17 ana ve 169 alt hedeften oluşmaktadır. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, aşırı yoksulluğun 2030 yılına kadar sonlandırılmasını amaçlamaktadır ve birçok uluslararası kurumun öncelikli çalışma alanını oluşturmaktadır. 2030'a kadar sürdürülebilir kalkınma hedefleri çerçevesinde belirlenen birinci hedef, günde 1,25 dolardan daha az gelire yaşayan insanların sayısını azaltmayı ve aşırı yoksulluğu herkes için her yerde ortadan kaldırmayı amaçlamaktadır.

2030'a kadar sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin ikinci maddesi, açlığın sona erdirilmesini ve herkesin güvenli, besleyici ve yeterli miktarda besine erişiminin sağlanmasını amaçlamaktadır. Bu kapsamda, yetersiz beslenmenin tüm biçimlerinin ortadan kaldırılması

ve özellikle çocuklar, hamile kadınlar, emziren anneler ve yaşlı bireylerin beslenme ihtiyaçlarının ele alınması hedeflenmektedir.

2. Çocuk Yoksulluğu

Çocuk yoksulluğu, giderek artan sayıda yoksul çocuk ve bu durumun çocuklar üzerindeki etkilerinin daha belirgin hale gelmesiyle küresel bir endişe kaynağı olmuştur (Bradshaw 2002). Günümüzde birçok ülkede çocuk nüfusun büyük bir bölümü yoksulluk içinde yaşamaktadır. Bu durum, insani gelişme göstergelerinin beklenenden çok daha düşük seviyelerde kalmasına neden olabilmektedir. Çocuk yoksulluğu, geçmişten günümüze uzanan sosyal, ekonomik ve politik temellere sahip, çözümü konusunda pek çok bileşenin ortak hareket etmesi gereken bir sorundur.

Günümüzde dünya genelinde yaklaşık 333.5 milyon çocuk, yani her 6 çocuktan biri, aşırı yoksulluk içinde yaşamaktadır (World Bank, 2023). Türkiye'de ise maddi yoksulluk içindeki çocuk oranı %32.6'dır ve maddi yoksul çocuk sayısı 7 milyon 436 bin olarak tahmin edilmektedir (TÜİK 2021).

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve UNICEF tarafından hazırlanan bir raporda, dünya genelinde yeterli sosyal korumaya sahip olmayan 2.4 milyar çocuğun bulunduğu vurgulanmaktadır. Çocukların yoksulluğunun, yetişkinlerden iki kat daha fazla yaşam riski taşıdığı, 800 milyondan fazla çocuğun günlük 3.20 ABD dolarının altında gelire yaşadığı ve 1.3 milyar çocuğun günlük 5.50 ABD dolarının altında yaşadığı belirtilmiştir. Aynı rapor, sağlık, eğitim ve beslenme gibi temel alanlarda 1 milyardan fazla çocuğun temel haklarından mahrum bırakıldığı ve yapabilirliklerinin kısıtlandığına dikkat çekerek çok boyutlu çocuk yoksulluğunu vurgulamaktadır (ILO ve UNICEF 2023: 1-4).

Böylesine geniş ve çok boyutlu bir konu olan çocuk yoksulluğu kavramının karmaşıklığı, alandaki çalışmaların önemini arttırmakla beraber bu alanda gerçekleştirilecek akademik çalışmaların önemini de ortaya koymaktadır. Çocuk yoksulluğunun akademik yazında nasıl inşa edildiğini anlamak, hangi çalışmaların hangi dönemde yol gösterici olduğunu görmek, yeni ve güncel kavramsallaştırmaların neler olduğunu bilmek, bu alanda okuma ve yazma girişiminde bulunacaklar için farklı perspektifleri tespit etmek için kümülatif bilgi ve uygulamaların keşfini sağlayacak çalışmalar gereklidir. Bu nedenle, "çocuk yoksulluğu" alanında yapılan akademik çalışmaların incelenmesi, geçmişten günümüze süregelen zihinsel inşa süreçlerini ve teorik boyutu daha iyi anlamayı ve aralarındaki etkileşimsel bağı kavramayı gerektirmektedir. Literatürde "çocuk yoksulluğu" teması altındaki araştırmaların bir araya getirilerek kapsamlı bir değerlendirmeye tabi tutulmamış olması önemli bir eksiklik. Bu tür çalışmaların bir diğer önemi, elde edilecek bulguların akademik literatürde öne çıkan konuları, isimleri ve dönemleri ortaya koyarak ve eksik kalan alanları belirleyerek, gelecekte yapılacak olası çalışmalar için araştırmacılara ve uygulayıcılara yol göstermesidir (Acar ve Yaman 2020:59).

Çocuk Yoksulluğu Literatürünün VOSviewer ile Bibliyometrik Analizi

Bu çerçevede araştırmanın temel amacı; Web of Science Core Collection veri tabanından 2000-2023 yılları arasında “çocuk yoksulluğu” ile ilgili yapılmış araştırmaları bibliyometrik analizle incelemektir. Araştırmanın alt amaçları ise:

- Çocuk yoksulluğu literatürünü sürdürülebilir kalkınma hedefleri çerçevesinde incelemek,
- Çocuk yoksulluğu literatürünü betimsel açıdan analiz etmek,
- Çocuk yoksulluğu literatürünü kavramsal açıdan değerlendirmek,
- Çocuk yoksulluğu literatürünü göndermeler açısından değerlendirmek,
- Çocuk yoksulluğu literatürünü ortaklık ve iş birliği açısından değerlendirmektir.

3. Literatür Taraması

Çalışmanın bu bölümünde çocuk yoksulluğu konusunu ele alan bibliyometrik analiz araştırmalarına yer verilmektedir.

Yoksulluk sorununu çeşitli boyutlarıyla tartışmayı ve gelecek araştırmalar için bazı fikirler sunmayı amaçlayan, bu çerçevede yoksulluğun azaltılmasıyla ilgili literatür üzerinde yapılan bir araştırmada 1971-2020 yılları arasında Sosyal Bilimler Atıf Dizini (SSCI) indeksinde ve Web of Science veri tabanında yer alan 454 makale, Vosviewer aracılığıyla analiz edilmiştir. Çalışmada makalelerin yazımına 867 yazarın katkıda bulunduğu ve 640 anahtar kelimenin tespit edildiği belirtilmektedir. Belge başına 23,18 ortalama alıntı sayısı yapıldığı ve buradan hareketle konunun araştırmacıların ilgisini çeken bir konu olduğu aktarılmaktadır. Ayrıca yoksullukla ilgili literatürün büyümesi ve konuyla ilgili daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulduğu ifade edilmektedir (Hassan vd. 2023).

Afrika’ daki yoksulluk ve gıda güvencesizliğini iklim değişikliği üzerinden ele alan başka bir makale ise bibliyometrik analiz ve içerik analizini kullanarak 2000-2022 yılları arasında SCOPUS veri tabanından alınan verilerle yapılmıştır. İklim değişikliğine bağlı yoksulluğun özellikle cinsiyet bağlamında eşitsizliklere neden olduğu ve bu etkilerin azaltılması için küresel bir girişimin gerektiği ifade edilmektedir (Tamasiga vd. 2023).

Dünyadaki kalıcı yoksulluk sorunu ve yoksulluğun azaltılması sürecinde mevcut mekanizmaların etkili olup olmadığını sorgulayan; ekonomik kalkınma ve yoksulluğu ele alan teorik ve ampirik araştırmalara genel bir bakış sunan başka bir araştırma ise Babajic vd.(2022) tarafından yapılmıştır. Araştırmada en çok araştırma yapan yazarların, dergilerin ve ülkelerin yanı sıra mevcut literatürdeki kelime ve ifadelerin sıklığını içeren bibliyometrik analizi gerçekleştirilmiştir. Araştırma ekonomi alanındaki en etkili dergiler ve en önde gelen yazarlar tarafından ekonomik büyüme, ekonomik gelişme ve yoksulluğa bilimsel ilginin değerlendirildiği ilk çalışma olarak vurgulanmaktadır.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri doğrultusunda yoksulluğun 2000 yılından 2020 yılına kadar olan literatürünü inceleyen bir araştırma da Yu ve Huang (2021) tarafından yapılmıştır. Makalede VOSviewer programı kullanılarak bibliyometrik analiz gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya göre; 2015' ten 2020 yılına kadar yoksulluğun azaltılmasıyla ilgili yayınların arttığı, ekonomik çalışmaların eşitsizlik ve büyümeye, çevresel çalışmaların ise koruma ve yönetim mekanizmalarına odaklandığı, ülkeler arasındaki iş birliğinin genellikle coğrafi yakınlıkla ilgili olduğu gibi sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Başka bir çalışmada ise kadınların aile ekonomisine olan katkıları yoksulluk bağlamında incelenmiştir. 1968-2019 yılları kapsayan çalışmada toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin kadın yoksulluğu üzerindeki etkilerine odaklanan literatür taranmıştır (Meseguer-Sánchez vd. 2020). Diğer bir çalışma ise yoksulluk alanındaki en etkili dergilerin bibliyometrik analizini yaparak; yoksulluğa ilişkin bilimsel ilginin az olduğu, yoksulluğun ölçüm ve tanımlamalarına olan odağın sosyal politikayla ilgili konulara çevrildiği vurgulanmaktadır (Cardoso ve Teixeira 2020).

4. Yöntem ve Teknik

Bibliyometri, bir kütüphane ve bilgi bilimi alanı olarak, 1969'da istihbarat bilimcisi Pritchard tarafından önerilmiştir (Pritchard 1969). Bu metodoloji, veri tabanından; yazarlar, anahtar kelimeler, alıntılar ve kurumlar gibi literatürle ilgili bilgileri kullanarak analizler yapmaktadır. Bibliyometrik analizler, çok sayıda belgeyi sistematik ve istatistiksel olarak aynı anda değerlendirebilmektedir. Araştırmanın güncel noktalarını vurgulayabilmekte ve araştırma eğilimlerini tespit edebilmektedir. Ayrıca literatürün tarihsel projeksiyonunu, kaynağını ve bölgesel dağılımını keşfederek konuyla ilgili araştırmacılara konunun kapsamını hızlı bir şekilde anlayabilmeleri için yardımcı olabilmektedir. Bu nedenle, bibliyometrik analizler, araştırmacılar arasında yaygın bir şekilde kullanılmaktadır (Merediz-Solà ve Bariviera 2019).

Bibliyometrik analiz için yazılım seçimi, araştırmacıların özel ihtiyaçlarına, uzmanlık düzeyine ve planlanan analizin karmaşıklığına göre değişiklik göstermektedir. Bu amaçla, ücretsiz açık kaynaklı yazılımlardan ticari çözümlere kadar çeşitli seçenekler bulunmaktadır. Özellikle VOSviewer, bibliyometrik ağların görselleştirilmesi ve keşfedilmesi için kullanıcı dostu ve ücretsiz bir yazılım olarak öne çıkmaktadır. VOSviewer, bibliyometrik haritalar, ortak yazarlık ağları ve anahtar kelime birlikte oluşum haritaları oluşturma yeteneğiyle dikkat çekerken, kullanım kolaylığı nedeniyle bibliyometrik analize yeni başlayan araştırmacılar için faydalı bir araç olarak kabul edilmektedir (Sünbül Koçak, 2024: 127).

Bu çalışmada, bilimsel literatür bağlamında bibliyometrik verileri görselleştirmek ve analiz etmek amacıyla VOSviewer yazılımı tercih edilmiştir. Yazılımın işlevselliği, büyük veri kümelerini görselleştirme, haritalama ve çok boyutlu analiz yapma kabiliyeti, araştırmacılara

Çocuk Yoksulluğu Literatürünün VOSviewer ile Bibliyometrik Analizi

araştırma konularının gelişimini, farklı kavramlar arasındaki ilişkileri ve belirli bir literatürde yeni fikirlerin ortaya çıkışını tanımlama konusunda önemli avantajlar sunmaktadır. Bu nedenlerle, VOSviewer bu çalışmada tercih edilen ana araç olmuştur.

Bu çalışmada, alan literatürünün genel eğilimlerini, etki düzeylerini ve araştırma dinamiklerini incelemek amacıyla bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmıştır. Çocuk yoksulluğu gibi disiplinler arası bir alanla ilgili mevcut durumun belirlenmesi amacıyla bu yöntem tercih edilmiştir. Bu analizde kullanılan araçlardan biri olan VOSviewer programı, yazarlar, dergiler, ülkeler ve anahtar kelimeler üzerinden meta literatür taraması olarak bilinen birleşik niceliksel analizlerin gerçekleştirilmesine olanak tanıyan, ağ görselleştirmeleri yapabilen ve Web of Science, Scopus ve PubMed gibi veri tabanları için kullanışlı olan bir programdır. Bu program, bilimsel bilginin haritalandırılmasına büyük ölçüde yardımcı olmaktadır (Van Eck ve Waltman 2020).

5. Araştırma Süreci ve Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada kullanılan veriler, Web of Science (www.webofknowledge.com) veri tabanından toplanmıştır. Web of Science, özellikle yüksek etkili ve alanında saygın yayınlara odaklanarak, akademik literatürdeki en önemli ve etkili çalışmaların incelenmesine olanak tanımaktadır. Uluslararası düzeyde tanınmış ve kabul görmüş bir veri tabanıdır. Bibliyometrik analizde veri tutarlılığı çok önemlidir. Web of Science, yüksek standartlarda indeksleme ve veri tutarlılığı sunarak, farklı kaynaklar arasında tutarsızlıkların önüne geçmektedir. Ayrıca atıf verileri konusunda çok güçlü olup ve kapsamlı atıf ağı sunmaktadır. Bu özellik, bilimsel etkiyi ve araştırmalar arasındaki bağlantıları değerlendirmede kritik öneme sahiptir. Diğer veri tabanları bu tür atıf analizleri için aynı kapsamlı veriyi sunmayabilmektedir. Veriler 2000-2023 yılları arasındaki dokümanlardan seçilmiştir. Araştırmanın başlangıç noktasının 2000 yılı olarak seçilmesinin nedeni, yoksullukla ve çocuk yoksulluğuyla ilgili küresel girişimlerin en önemlilerinden biri olan Binyıl Kalkınma Hedeflerinin bu yılda kabul edilmesidir. Diğer önemli bir girişim olan Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri de 2015 yılında kabul edilmiştir. Veriler 2023 yılının son ayında toplanmıştır. 2023 yılında araştırmalar yapılmaya devam etmekle beraber yılın son ayı olması itibarıyla bu yılda yapılan araştırmaların büyük çoğunluğu da araştırmaya dahil edilmiş olmakta ve bu yıla ait büyük bir kayıp söz konusu olmamaktadır.

Dokümanlar Web of Science (WoS) veri tabanında arama kutucuğuna “child poverty (çocuk yoksulluğu)” terimi yazıldıktan sonra tüm alanlarda (all fields) arama yapılarak elde edilmiştir. Yapılan arama neticesinde 1967 yılından günümüze kadar yapılan 1565 adet araştırma olduğu ortaya çıkmıştır. Ardından tarih filtrelemesi yapılarak 2000-2023 tarih aralığı seçilmiş ve 1460 sonuç kaldığı görülmüştür. Bu durum çocuk yoksulluğuyla ilgili çalışmaların büyük bir çoğunluğunun 2000 yılı sonrasında yapıldığını göstermektedir. Çıkan sonuçlar

arasında görece daha nitelikli yayınlara ulaşabilmek ve araştırmanın amaçlarına uygun hareket edebilmek için bazı kısıtlamalara gidilmiştir. Bibliyometrik analizlerde yaygın olarak kullanılan, sosyal bilimler alanındaki akademik dergilerin ve makalelerin bibliyografik bilgilerini içeren, sosyal bilimlerdeki en önemli araştırmaları takip etmek ve bu alandaki literatürü anlamak için kullanılan Social Sciences Citation Index (SSCI) veri tabanında yer alan dokümanlar seçilmiştir (Graham, Kremarik ve Kruse, 2020). Ardından belge tipi olarak sadece makaleler seçilmiştir. Araştırmaların yapıldığı disiplinler arasında 5 (beş) ve daha fazla araştırma yapılan makaleler seçilerek bu sayıdan az makale yazılan alanlar hariç tutulmuştur. Son olarak da araştırmaların yazıldığı dil "İngilizce" olarak işaretlenmiştir. Dahil etme ve hariç tutma kriterleri yerine getirildikten sonra bu çalışma için 622 adet makale elde edilmiştir. Araştırmadaki bu kriterler, önceki benzer araştırmalar referans alınarak gerçekleştirilmiştir (Hassan vd 2023; Brown vd. 2020).

6. Verilerin Analizi

Araştırmada, çocuk yoksulluğu literatürünü incelemek amacıyla 622 makale incelenmiştir. Bu süreçte, verilerin bir bölümü yüzde ve frekans analizleri kullanılarak tablo haline getirilmiştir. Bu tabloların oluşturulmasında, Web of Science'ın web sitesinde bulunan analiz (analyze) bölümünden de faydalanılmıştır. Bu bölüm verilerin sistematik bir şekilde düzenlenmesini ve analiz sonuçlarının daha anlaşılır bir formatta sunulmasını sağlamıştır.

Verilerin diğer bölümü ise, yazar, ülke, anahtar kelime, ortak yazar ve atıf gibi çeşitli parametreler çerçevesinde analiz edilmiştir. Bu analizler, bibliyometrik görselleştirme yazılımı olan VOSviewer 1.6.20 sürümü kullanılarak gerçekleştirilmiştir. VOSviewer, literatürdeki yazarlar arasındaki iş birliği ağlarını, ülkeler arasındaki akademik etkileşimleri ve anahtar kelimeler üzerinden yapılan tematik analizleri detaylı bir şekilde görselleştirmeye olanak tanımaktadır. Ayrıca, atıf analizleri ile en çok referans alınan çalışmalar ve bu çalışmaların literatürdeki etkisi de ortaya konulmuştur. Bu detaylı yaklaşım, çocuk yoksulluğu literatüründe öne çıkan eğilimleri ve boşlukları daha net bir şekilde belirlemeye yardımcı olmuştur.

7. Araştırma Etiği

Bu araştırma sürecinde, bilimsel etik ve ahlak ilkelerine tam anlamıyla riayet edilmiş ve elde edilen sonuçlar tarafsız ve bilimsel bir yaklaşımla aktarılmıştır. Kullanılan tüm kaynaklar hem metin içinde alıntılarla hem de kaynakça bölümünde açıkça belirtilmiştir. Bu, araştırmanın güvenilirliğini ve şeffaflığını artırmak amacıyla yapılmış bir uygulamadır.

8. Bulgular

Amaç 1: Çocuk Yoksulluğu literatürünü Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri açısından incelemek

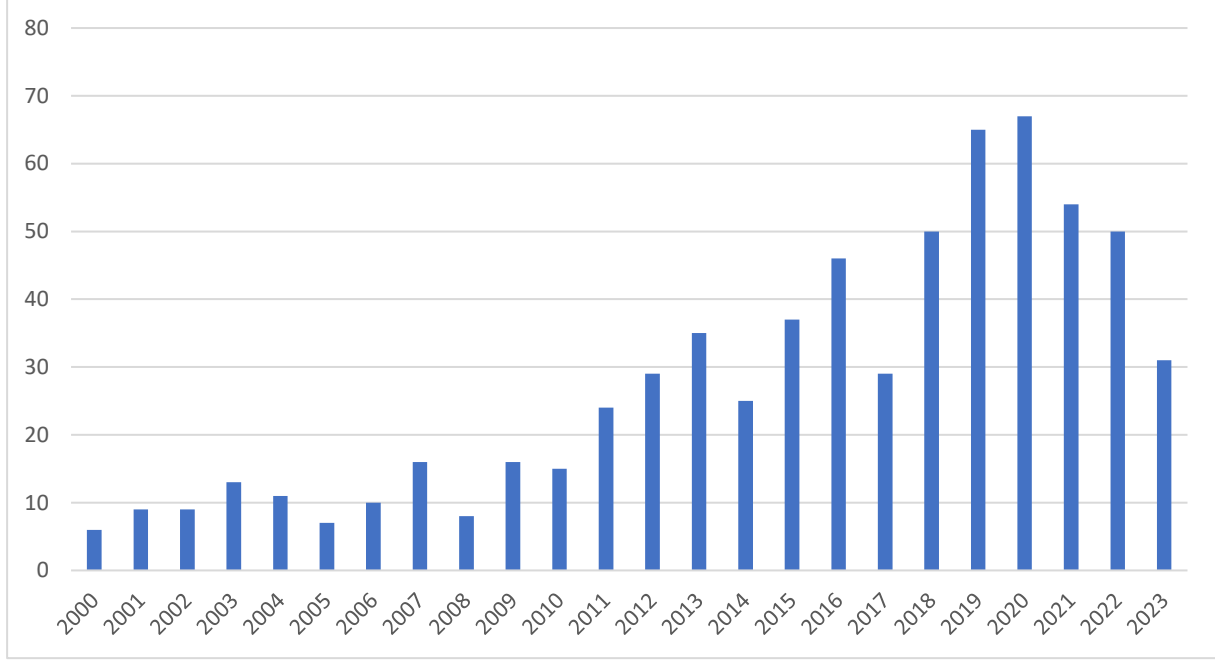

Çocuk Yoksulluğu Literatürünün VOSviewer ile Bibliyometrik Analizi

Çocuk yoksulluğu literatürünü sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda inceleyebilmek için yıllara göre yazılan makalelerin sayılar ve araştırmaların konusunun hangi hedef doğrultusunda yazıldığıyla ilgili istatistiksel veriler ele alınmıştır.

Şekil 1: Yıllara Göre Yapılan Araştırmalar

Şekil 1' de çocuk yoksulluğu konusunda 2000-2023 yılları arasında yazılan makalelerin yıllara göre dağılımları gösterilmiştir. 2000 yılında yazılan makale sayısı 6 iken, 2020 yılında bu sayı 67 ile zirve noktasına ulaşmış, o tarihten sonra da bir düşüş eğilimi göstermiştir. 2023 yılında çocuk yoksulluğu konusunda yazılan makale sayısı 31 olmuştur. Bu tarihler arasında yazılan makalelerin düzenli bir artış eğilimi içinde olmadığı fakat niceliksel olarak arttığı gözlemlenmektedir.

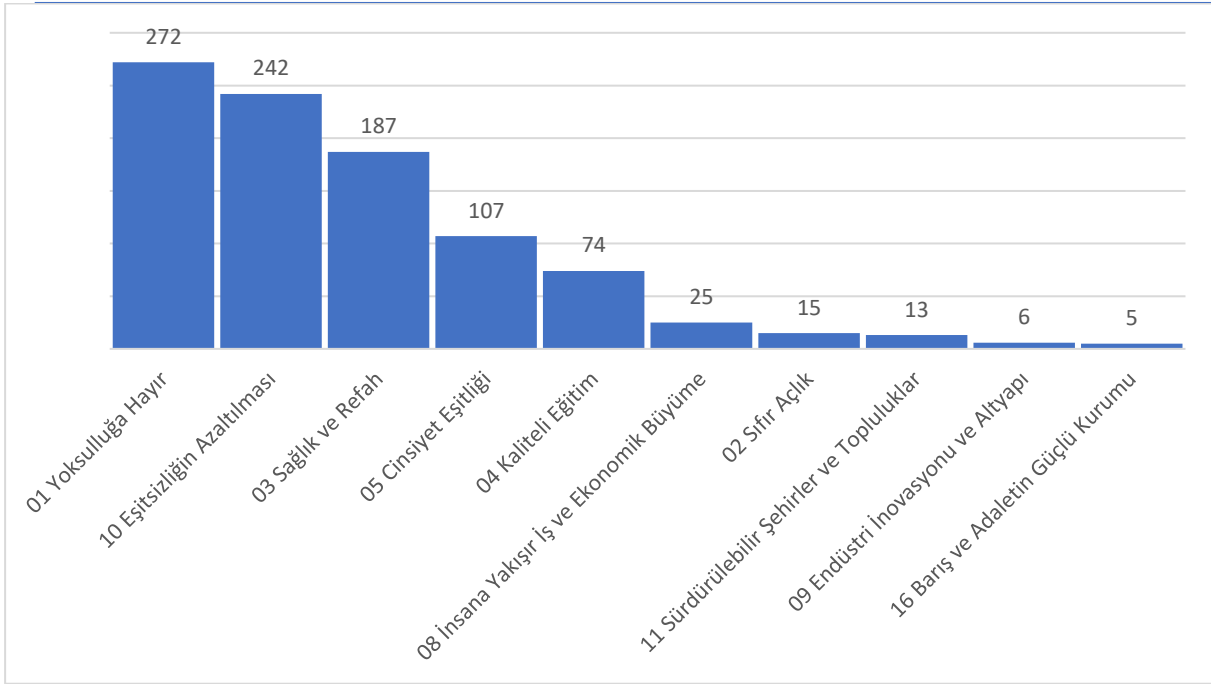
8.1. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ve Çocuk Yoksulluğu Literatürü

Çocuk yoksulluğu konusundaki araştırmaların odaklandığı Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini belirlemek amacıyla, Web of Science veri tabanından elde edilen makaleler belirlenen hedeflere uygun bir şekilde sınıflandırılmıştır (Şekil 2).

Şekil 2: Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ve Çocuk Yoksulluğu Literatürü¹

¹ Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin önünde kaçınıcı hedefe ait oldukları yazmaktadır. Örneğin; 01, Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin birincisidir. Eşitsizliğin Azaltılması ise 10. hedefdir.

Web of Science veri tabanında yer alan çocuk yoksulluğuna ilişkin makalelerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri çerçevesinde nasıl sınıflandırıldığını analiz etmek, bu konunun hangi hedefler altında yoğunlaştığını anlamak açısından kritik öneme sahiptir. Bu bağlamda Şekil 2' ye göre, "Yoksulluğa Son" (No Poverty) hedefi altında 272 makalenin yer alması, çocuk yoksulluğu araştırmalarının büyük bir kısmının bu hedefle doğrudan ilişkili olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde, "Eşitsizliklerin Azaltılması" (Reduced Inequality) ve "Sağlık ve İyi Yaşam" (Good Health and Well-Being) hedeflerine odaklanan makalelerin sayısı da oldukça yüksektir. Bu bulgular, çocuk yoksulluğu konusunun çok boyutlu ele alındığını ve farklı hedefler aracılığıyla incelendiğini ortaya koymaktadır. Böylece, yapılan bibliyometrik analiz, çocuk yoksulluğu üzerine yapılan araştırmaların Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri kapsamında nasıl dağıldığını daha net bir şekilde anlamamıza olanak tanımaktadır.

Amaç 2: Çocuk yoksulluğu literatürünü betimsel açıdan analiz etmek

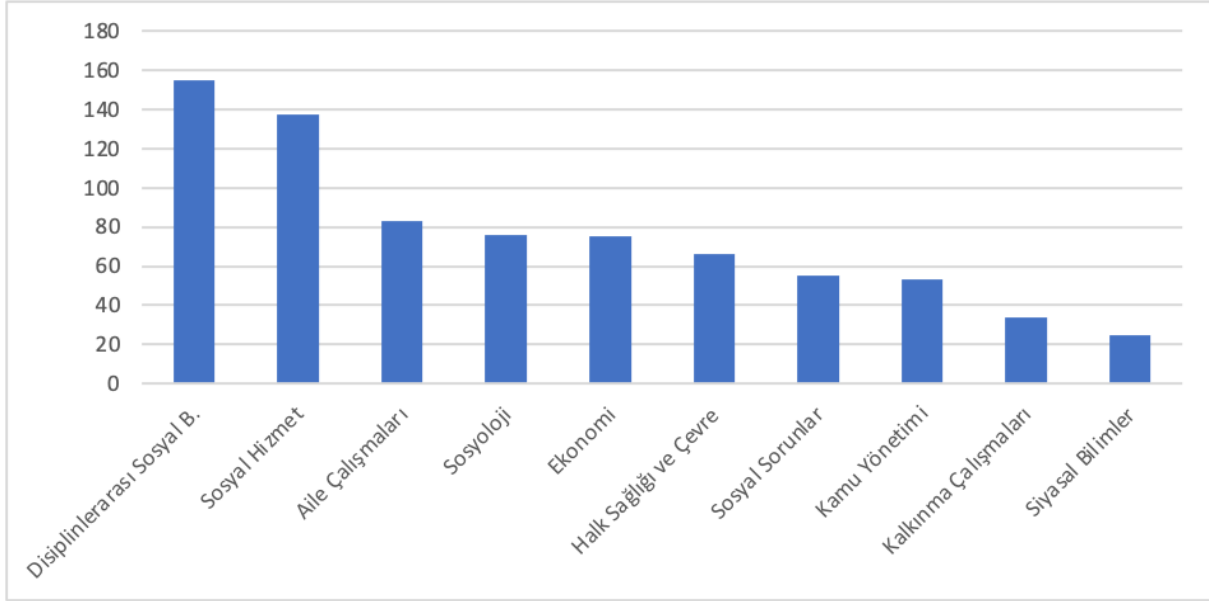
Çocuk yoksulluğu literatürünü betimsel bir perspektiften analiz etmek amacıyla, makaleler çeşitli açılardan incelenmiştir. Bu analiz kapsamında, makalelerin hangi disiplinlerden bilim insanları tarafından yazıldığı, hangi dergilerde yayımlandığı, makalelerin yazarları, en çok araştırma yapan kurumlar ve araştırmaların yapıldığı ülkeler gibi faktörler değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme, çocuk yoksulluğu üzerine yapılan araştırmaların akademik dağılımını, disiplinler arası işbirliklerini, belirli coğrafi bölgelerin bu konuya katkıları ve önde gelen akademik kurumların bu alandaki rollerini anlamamıza olanak sağlayacaktır. Bu şekilde, literatürün mevcut durumu ve hangi alanlarda daha fazla araştırma yapılması gerektiği konusunda derinlemesine bir kavrayış elde edilebilecektir.

Çocuk Yoksulluğu Literatürünün VOSviewer ile Bibliyometrik Analizi

Şekil 3: Çocuk Yoksulluğu Literatürü Konusunda Çalışma Yapılan Disiplinler

Şekil 3' e göre Çocuk yoksulluğu literatürüne en fazla katkıda bulunan disiplinlerin başında Disiplinlerarası Sosyal Bilimler (155 yayın) gelmektedir, bunu Sosyal Hizmet (127 yayın) takip etmektedir. Diğer önemli katkılar ise sırasıyla Aile Çalışmaları (83 yayın), Sosyoloji (76 yayın), Ekonomi (75 yayın), Halk Sağlığı ve Çevre (66 yayın), Sosyal Sorunlar (55 yayın), Kamu Yönetimi (53 yayın), Kalkınma Çalışmaları (34 yayın) ve Siyasal Bilimler (25 yayın) gibi disiplinlerden gelmektedir. Şekil 3'te bu on disipline yer verilmiş olsa da, çocuk yoksulluğu literatürüne katkıda bulunan başka disiplinlerin de varlığı göz ardı edilmemelidir. Bu bulgular, çocuk yoksulluğunun disiplinler arası bir konu olduğunu ve çeşitli akademik alanların bu meseleye ilgi gösterdiğini ortaya koymaktadır. Disiplinler arası yaklaşım, çocuk yoksulluğunu farklı perspektiflerden ele almayı mümkün kılmakta ve bu alandaki araştırmaların zenginleşmesine önemli katkılarda bulunmaktadır.

8.2. Araştırma ve Atıf Sayısına Göre Dergiler

Tablo 1'de çocuk yoksulluğu alanında yazılan makalelerin yayınlandığı dergilerin dağılımına bakıldığında, toplamda 235 farklı dergide makale yayınlandığı tespit edilmiştir. Bu alanda en fazla yayın yapan dergiler sırasıyla *Child Indicators Research*, *Social Indicators Research* ve *Children and Youth Services* olmuştur. Atıf sayılarına bakıldığında ise ilk beş sıradaki sıralama değişmemekle birlikte, *Academic Pediatrics* dergisinin nispeten daha az sayıda araştırma yayınlamasına rağmen yüksek atıf sayısına sahip olduğu gözlemlenmiştir. Bu durum, *Academic Pediatrics* dergisinde yayımlanan makalelerin, çocuk yoksulluğu literatüründe önemli bir etkiye sahip olduğunu ve alandaki diğer çalışmalara kıyasla daha fazla referans alındığını göstermektedir. Bu veriler, belirli dergilerin çocuk yoksulluğu

araştırmalarında nasıl bir rol oynadığını ve hangi dergilerin bu alandaki akademik tartışmalara daha fazla katkıda bulunduğunu anlamak açısından değerlidir.

Tablo 1: En Üretken Dergiler

Yazar	Makale Sayısı	Atıf Sayısı
Child Indicators Research	76	780
Social Indicators Research	42	712
Children and Youth Services Review	39	428
Journal of Social Policy	16	344
Journal of European Social Policy	12	304
Child Family Social Work	11	30
International Journal of Environmental Research and Public Health	11	115
Journal of Poverty and Social Justice	10	60
Academic Pediatrics	9	259
British Journal of Social Work	9	112

8.3. Araştırma ve Atıf Sayısına Göre Araştırmacılar

Yapılan analizde incelenen makalelerde toplamda 1540 yazarın yer aldığı tespit edilmiştir. Tablo 2'de, çocuk yoksulluğu alanına en fazla katkı sağlayan 10 araştırmacının isimleri, bu araştırmacılara yapılan atıf sayıları ve onların akademik ağdaki toplam bağlantı güçleri listelenmiştir. Bu veriler, belirli araştırmacıların bu alandaki etkinlik düzeyini ve literatürdeki etkilerini anlamak açısından önemli bilgiler sunmaktadır. Atıf sayıları, bir araştırmacının çalışmalarının alandaki diğer bilim insanları tarafından ne kadar referans alındığını gösterirken, toplam bağlantı gücü, bu araştırmacıların akademik işbirliklerinde ve ağ yapısındaki konumlarını ortaya koymaktadır.

Tablo 2: En Üretken Yazarlar

Yazar	Makale Sayısı	Atıf Sayısı
Yekaterina Chzhen	13	227
Keetie Roelen	13	190
Jonathan Bradshaw	10	287
Jane Waldfogel	9	259
Griet Roets	9	99
Kee Lee Chou	8	81
Takeo Fujiwara	7	65
Christopher Wimer	7	164
Aya Isumi	6	64
David Taylor-Robinson	6	130

Çocuk Yoksulluğu Literatürünün VOSviewer ile Bibliyometrik Analizi

Tablo 2'ye göre, çocuk yoksulluğu alanına en fazla katkı yapan yazar, 13 makale ile Yekaterina Chzhen olmuştur. Toplam atıf sayısı en yüksek olan yazar ise Jonathan Bradshaw, toplam bağlantı gücü en yüksek yazar ise Jane Waldfogel olarak belirlenmiştir. Atıf sayılarına bakıldığında, Jonathan Bradshaw, Jane Waldfogel ve Yekaterina Chzhen en çok atıf alan yazarlar olarak öne çıkmaktadır. Ancak, bu yazarların farklı indekslerde veya veri tabanlarında daha fazla araştırmasının bulunabileceği unutulmamalıdır. Tablo 2'deki veriler yalnızca Web of Science (WoS) veri tabanındaki SSCI indeksli dergilerde yer alan makaleleri kapsamaktadır. Bu bilgiler, çocuk yoksulluğu alanındaki önde gelen araştırmacıların akademik katkılarını ve literatürdeki etkilerini daha iyi anlamaya yardımcı olmaktadır.

8.4. En Üretken Kurumlar

Tablo 4: En Üretken Kurumlar

Kurum/Kuruluş	Makale Sayısı	Atıf Sayısı
Columbia Üniversitesi	22	410
Oxford Üniversitesi	22	579
York Üniversitesi	19	431
Wisconsin Üniversitesi	16	1020
Bristol Üniversitesi	16	409
California Üniversitesi	8	220
New York Üniversitesi	7	302
Harvard Üniversitesi	6	223
Cincinnati Çocuk Hastanesi Tıp Merkezi	4	147
Boston Üniversitesi	3	143

Tablo 4'te, 2000-2023 yılları arasında çocuk yoksulluğu alanında yayımlanan makalelerin kurum ve kuruluşlara göre dağılımı analiz edilmiştir. Toplamda 702 kurum ve kuruluşun yer aldığı bu listede, çocuk yoksulluğu konusunda en fazla çalışma yapan kurumların başında Columbia Üniversitesi ve Oxford Üniversitesi gelmektedir. Bu iki üniversite, alandaki araştırmalara önemli katkılarda bulunmuş olup, literatürde öne çıkmaktadır. Ayrıca, Wisconsin Üniversitesi'nin bu alanda yaptığı çalışmaların atıf sayısının oldukça yüksek olduğu dikkat çekmektedir.

İlginç bir şekilde, çocuk yoksulluğu üzerine yapılan araştırmaların büyük çoğunluğu üniversiteler tarafından gerçekleştirilirken, Cincinnati Çocuk Hastanesi bu alanda aktif olan istisnai bir kurum olarak öne çıkmaktadır. Ancak, çocuk yoksulluğu gibi küresel bir sorunla ilgili çalışmalarda, UNICEF, WHO, ILO, Dünya Bankası ve Birleşmiş Milletler gibi önde gelen uluslararası kuruluşların yer almaması dikkat çekicidir. Bu durum, üniversitelerin bu alandaki araştırmalarda lider bir rol üstlendiğini, ancak uluslararası kuruluşların bu spesifik literatürde yeterince temsil edilmediğini göstermektedir. Bu bulgu, çocuk yoksulluğu alanında akademik çalışmaların ağırlıklı olarak üniversiteler tarafından yürütüldüğünü,

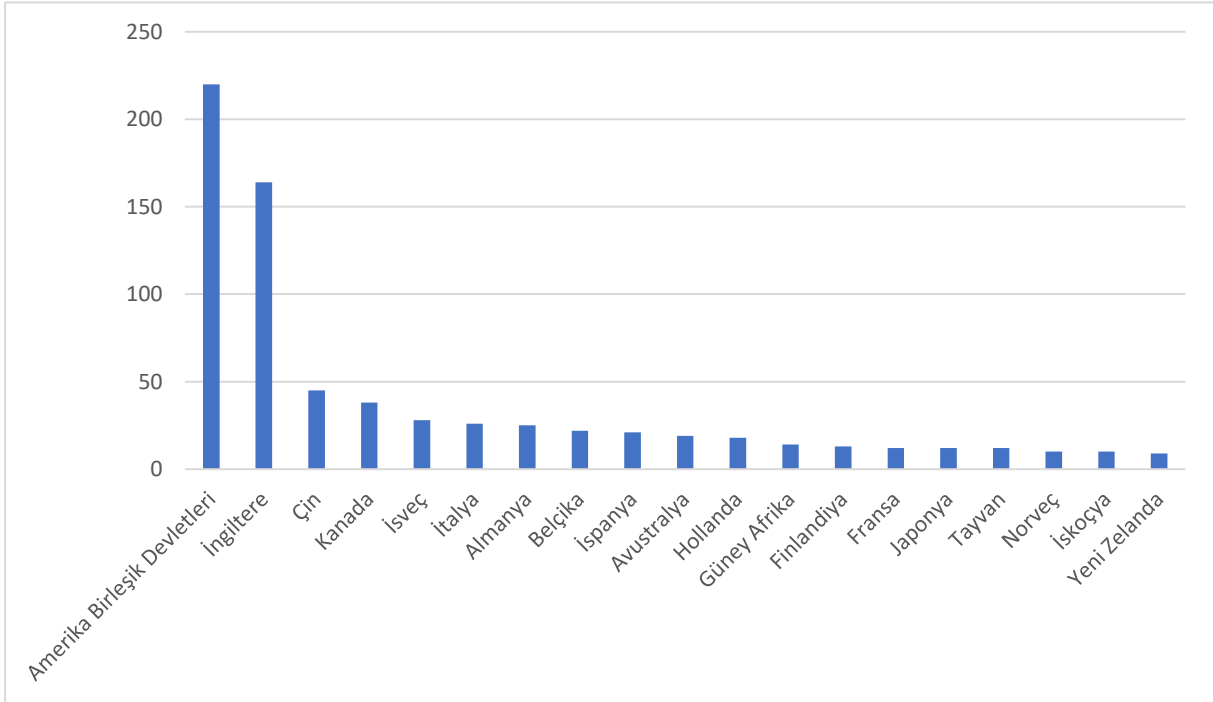

uluslararası kuruluşların ise bu literatüre doğrudan katkılarının sınırlı olduğunu işaret etmektedir.

8.5. En Üretken Ülkeler

Şekil 4'te, 2000-2023 yılları arasında çocuk yoksulluğu alanında yayımlanan makalelerin ülkelere göre dağılımı analiz edilmiştir ve en çok makale yayımlayan ilk 20 ülke listelenmiştir. Toplamda 73 ülkede bu konuda araştırmalar yapılmış olup, çocuk yoksulluğu alanına en fazla katkı sağlayan ülke 220 makale ile Amerika Birleşik Devletleri (ABD) olmuştur. İngiltere ise 164 makale ile bu alanda en fazla makale yayımlayan ikinci ülke olarak öne çıkmaktadır. Bu iki ülkenin toplam makale sayısı, diğer tüm ülkelerde yayımlanan makale sayısını aşmaktadır, bu da ABD ve İngiltere'nin çocuk yoksulluğu literatüründe ne kadar baskın bir rol oynadığını göstermektedir.

Şekil 4: En Üretken Ülkeler

Bu bulgulara dikkat çeken önemli bir nokta, sosyal refah seviyesi yüksek olan ülkelerin çocuk yoksulluğu konusundaki araştırmalara diğer ülkelere kıyasla daha fazla katkıda bulunmasıdır. Bu durum, çocuk yoksulluğu ile ilgili akademik araştırmaların, refah seviyesi yüksek ülkelerde daha fazla ilgi gördüğünü ve bu ülkelerde daha yoğun bir şekilde ele alındığını işaret etmektedir. Ayrıca, bu ülkelerdeki gelişmiş akademik ve araştırma altyapıları, çocuk yoksulluğu konusundaki araştırmaların niceliksel olarak artmasına da katkıda bulunmuş olabilir. Bu tür analizler, çocuk yoksulluğu üzerine yapılan çalışmaların coğrafi dağılımını ve hangi ülkelerin bu alandaki akademik literatüre daha fazla katkı sağladığını anlamak açısından önemlidir.

Amaç 3: Çocuk yoksulluğu literatürünü kavramsal açıdan değerlendirmek

Çocuk yoksulluğu literatürünü kavramsal açıdan değerlendirmek amacıyla, araştırmalarda sıklıkla kullanılan anahtar kelimeler üzerinden bir analiz yapılmıştır. Bu analizde, hangi anahtar kelimelerin en sık kullanıldığı, bu kelimeler arasındaki bağlantılar ve anahtar kelimelerin yıllara göre kullanım sıklığı incelenmiştir. Böylece çocuk yoksulluğu alanındaki temel kavramları, araştırmaların hangi temalar etrafında yoğunlaştığını ve bu temaların zaman içinde nasıl evrildiği ortaya koyulacaktır.

En çok kullanılan anahtar kelimeler, literatürün kavramsal çerçevesini ve hangi konuların çocuk yoksulluğu çalışmalarında öne çıktığını belirlemek açısından önemli bir göstergedir. Ayrıca, anahtar kelimeler arasındaki bağlantılar, bu konuların nasıl birbiriyle ilişkili olduğunu ve hangi kavramların bir arada ele alındığını göstermektedir. Yıllara göre kullanım sıklığının analizi ise, çocuk yoksulluğu araştırmalarında hangi temaların zamanla önem kazandığını veya ilgisini yitirdiğini anlamamıza yardımcı olmaktadır. Çocuk yoksulluğu literatürünü kavramsal açıdan değerlendirmek, çocuk yoksulluğu literatürünün derinlemesine anlaşılmasına ve alandaki eğilimlerin tespit edilmesine olanak tanıyacaktır.

8.6. Araştırmalarda Kullanılan Anahtar Kelimeler

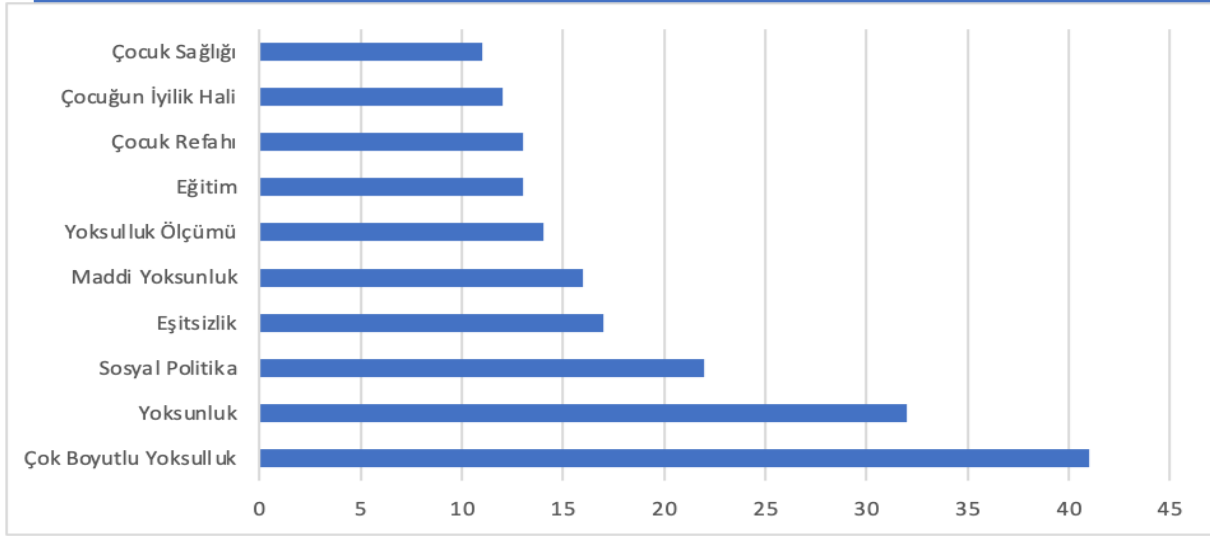
Şekil 5'te, 2000-2023 yılları arasında seçilen araştırmalarda en çok kullanılan anahtar kelimelerin istatistiksel verileri sunulmaktadır. Bu analizde, toplamda 1481 farklı anahtar kelimenin kullanıldığı tespit edilmiştir. Anahtar kelimeler arasında "çocuk yoksulluğu" (254), "yoksulluk" (109) ve "çocuk" (48) gibi terimler doğal olarak en yüksek sıklıkla kullanılmıştır. Ancak, bu kelimeler diğer anahtar kelimelerin görülmesini engellediği ve analizi baskıladığı için, bu kelimeler çıkarılarak bir analiz yapılmıştır.

Bu düzenleme ile, çocuk yoksulluğu konusunda yazılan makalelerde "çocuk yoksulluğu", "yoksulluk" ve "çocuk" dışındaki en sık kullanılan anahtar kelimelerin neler olduğu daha net bir şekilde ortaya konmuştur. Böylece, çocuk yoksulluğu literatüründe hangi diğer kavramların ve temaların öne çıktığı daha detaylı bir şekilde analiz edilebilmiştir. Bu tür bir yaklaşımla, literatürdeki araştırmaların hangi alt konulara yoğunlaştığını ve çocuk yoksulluğunun hangi bağlamlarda ele alındığını anlamak için önemli bir yöntem sunulmaktadır.

Şekil 5: En Sık Kullanılan Anahtar Kelimeler

Bu analize göre, "çok boyutlu yoksulluk" en sık kullanılan anahtar kelime olarak öne çıkmıştır. Bunu sırasıyla "yoksunluk" (32) ve "sosyal politika" (22) kavramları takip etmektedir. Ayrıca, "eğitim," "sağlık," "çocuğun refahı," ve "çocuğun iyilik hali" gibi kavramlar da çocuk yoksulluğu literatüründe en sık kullanılan anahtar kelimeler arasında yer almaktadır.

Dikkat çeken hususlardan biri, yoksulluğun ölçümüne dair kavramların anahtar kelimeler arasında sıklıkla yer almasıdır. Bu durum, çocuk yoksulluğu araştırmalarının büyük ölçüde yoksulluğun farklı boyutlarını ve bu boyutların ölçüm yöntemlerini ele aldığını göstermektedir. "Çok boyutlu yoksulluk" kavramının öne çıkması, yoksulluğun sadece ekonomik açıdan değil, aynı zamanda sosyal, eğitimsel ve sağlık gibi çeşitli boyutlarda ele alındığını ve bu boyutların araştırmalarda vurgulandığını işaret etmektedir. Bu durum, yoksulluğun karmaşık yapısının anlaşılmasına ve daha bütüncül politika önerilerinin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

8.7. Anahtar Kelimelerin Eş Oluşum Haritası

Anahtar kelimelerin eş oluşum haritası, belirli bir araştırma alanında kullanılan anahtar kelimeler arasındaki ilişki ve bağlantıları görselleştiren bir analiz aracıdır. Bu harita, literatürde sıkça bir arada kullanılan anahtar kelimeleri ve bu kelimeler arasındaki bağları ortaya koymaktadır. Eş oluşum haritası, bir konunun hangi alt temalarla ilişkilendirildiğini, hangi kavramların sıkça birlikte ele alındığını ve araştırmacıların hangi temalar etrafında yoğunlaştığını görmeye yardımcı olur.

Örneğin, çocuk yoksulluğu alanında "çok boyutlu yoksulluk" ile "eğitim" ya da "sağlık" gibi kavramların sıklıkla birlikte kullanılması, bu konuların nasıl birbiriyle bağlantılı olduğunu ve yoksulluğun çeşitli boyutlarının ele alındığını gösterir. Ayrıca, harita üzerinde kelimelerin yakınlığı, bu kelimelerin ne kadar sık bir arada kullanıldığını ve aralarındaki

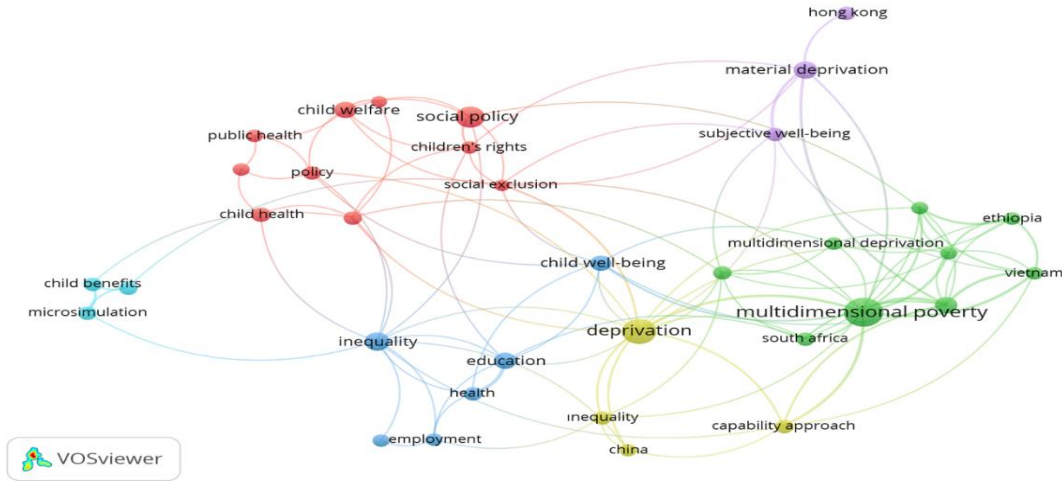

Çocuk Yoksulluğu Literatürünün VOSviewer ile Bibliyometrik Analizi

ilişkinin gücünü de ortaya koyar. Bu tür haritalar, literatürdeki kavramsal yapıların ve tematik bağlantıların görselleştirilmesine olanak tanımaktadır. Böylece araştırmacılar, hangi alanlarda daha fazla çalışma yapıldığını ve hangi alanların henüz yeterince keşfedilmediğini belirleyebilecektir.

Şekil 6: Anahtar Kelime Eş Oluşum Haritası

Şekil 6' da, 2000-2023 yılları arasında seçilen makalelerde kullanılan anahtar kelimelerin eş oluşum haritası gösterilmektedir. Bu harita, çocuk yoksulluğu literatüründe hangi anahtar kelimelerin birlikte kullanıldığını ve aralarındaki ilişkileri görselleştirmektedir. Haritada farklı renklerle gösterilen kümeler, belirli tematik grupları ve bu gruplar arasındaki bağlantıları temsil etmektedir. Şekil 6' ya göre, bu anahtar kelimeler 6 farklı renkle gösterilen kümeler halinde gruplanmıştır. Bunlar; turkuaz, kırmızı, mavi, yeşil, mor ve sarıdır. Her bir renk kümesi, birbirleriyle en sık kullanılan ve tematik olarak ilişkili anahtar kelime gruplarını temsil etmektedir. Bu tür bir kümeleme, literatürdeki anahtar kavramlar arasındaki ilişkileri ve hangi konuların birlikte ele alındığını daha iyi anlamamıza yardımcı olabilecektir. Bu şekilde, çocuk yoksulluğu literatüründe hangi tematik alanların baskın olduğunu ve araştırmacıların hangi kavramlar etrafında yoğunlaştığını görselleştirmek mümkün hale gelmektedir.

Bu kümelerdeki kelimeler şunlardır;

Kırmızı Küme (10 Kelime): Child Development (Çocuk Gelişimi), Child Health (Çocuk Sağlığı), Child Welfare (Çocuk Refahı), Children's Right (Çocuk Hakları), Parenting (Ebeveynlik), Policy (Politika), Public Health (Halk Sağlığı), Social Determinants Of Health (Sağlığın Sosyal Belirleyicileri), Social Exclusion (Sosyal Dışlanma), Social Policy (Sosyal Politika).

Yeşil Küme (9 Kelime): Child Deprivation (Çocuk Yoksunluğu), Ethiopia (Etiyopya), India (Hindistan), Multidimensional Deprivation (Çok Boyutlu Yoksunluk), Multidimensional Poverty (Çok Boyutlu Yoksulluk), Poverty Dynamics (Yoksulluğun Dinamikleri), Poverty Measurement (Yoksulluk Ölçümleri), South Africa (Güney Afrika), Vietnam (Vietnam)

Mavi Küme (6 Kelime): Child Well Being (Çocuğun İyilik Hali), Education (Eğitim), Employment (İşsizlik), Health (Sağlık), Inequality (Eşitsizlik), Race (İrk)

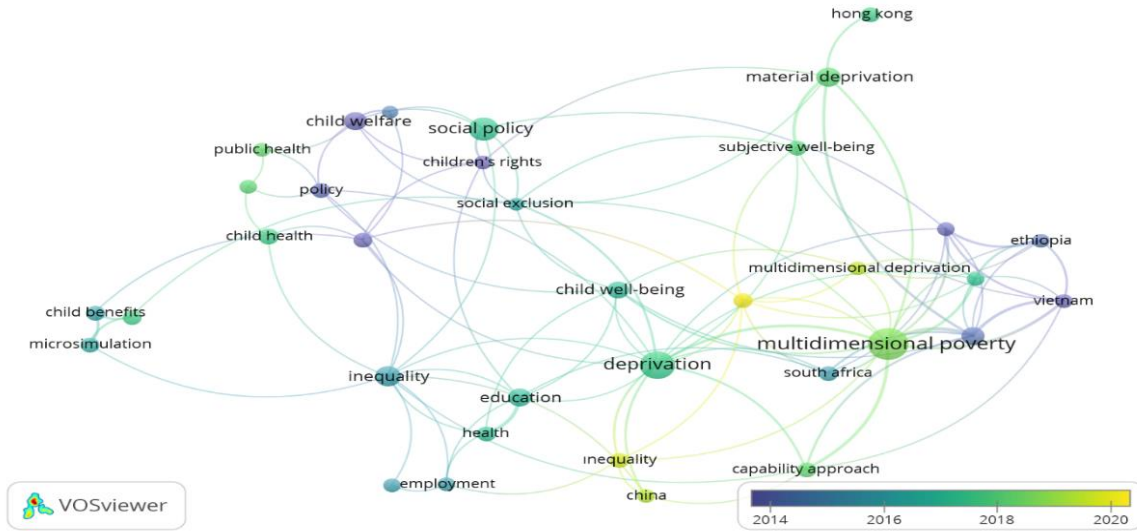
Sarı Küme (4 Kelime): Capability Approach (Kapasite Yaklaşımı), China (Çin), Deprivation (Yoksunluk), Inequality (Eşitsizlik)

Mor Küme (3 Kelime): Hong Kong, Material Deprivation (Maddi Yoksunluk), Subjective Well Being (Subjektif İyilik Hali)

Turkuaz Küme (3 Kelime): Child Benefits (Çocuk Yardımları), Family Policy (Aile Politikası), Microsimulation (Mikrosimülasyon)

Anahtar kelimelerin yıllara göre kullanım sıklığı, çocuk yoksulluğu literatüründe hangi kavramların zaman içinde nasıl bir önem kazandığını veya azaldığını anlamak için önemli bir göstergedir. Bu analiz, belirli anahtar kelimelerin hangi yıllarda daha yoğun kullanıldığını ve literatürdeki eğilimlerin zamanla nasıl değiştiğini ortaya koymaktadır.

Şekil 7: Anahtar Kelimelerin Yıllara Göre Kullanım Sıklığı

Bu kelimelerin yıllara göre kullanım sıklığını gösteren Şekil 7'ye göre, 2000 yılından 2023 yılına yaklaştıkça bazı anahtar kelimelerin kullanımının arttığı gözlemlenmektedir. Özellikle sarı ve yeşil kümelerde yer alan bazı anahtar kelimelerin, günümüzde daha yoğun bir şekilde kullanıldığı belirlenmiştir.

Çocuk Yoksulluğu Literatürünün VOSviewer ile Bibliyometrik Analizi

Bu anahtar kelimeler arasında "çok boyutlu yoksulluk", "çocuk yoksunluğu" ve "eşitsizlik" gibi kavramlar öne çıkmaktadır. Bu durum, bu kavramların çocuk yoksulluğu araştırmalarında giderek daha önemli hale geldiğini ve günümüz araştırmalarında daha sık tercih edilen anahtar kelimeler haline geldiğini göstermektedir.

Amaç 4: Çocuk yoksulluğu literatürünü göndermeler açısından değerlendirmek

Çocuk yoksulluğu literatürünü göndermeler (citation) üzerinden daha derinlemesine analiz edebilmek amacıyla, dergi ve yazar düzeylerinde yapılan ortak atıflar incelenmiştir. Böylece belirli dergilerin ve yazarların alandaki akademik etkisini ve hangi çalışmalara daha fazla atıf yapıldığını ortaya koyulacaktır.

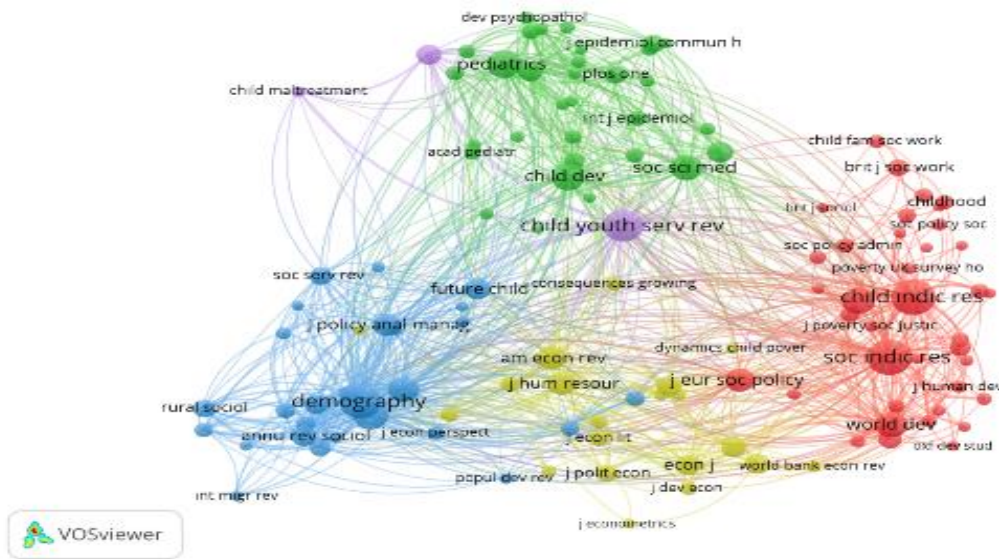
8.8. Dergi Düzeyinde Ortak Atıf Analizi

Dergi düzeyinde ortak atıf analizi, çocuk yoksulluğu literatüründe hangi dergilerin en fazla etki yarattığını ve hangi dergilerin diğer çalışmalar tarafından en çok atıf aldığını belirlemeye yönelik bir yöntemdir.

Dergi düzeyindeki ortak atıf analizine bakıldığında, toplamda 13,911 adet atıf tespit edilmiştir. Bu geniş veritabanını yönetilebilir hale getirmek ve analiz için daha odaklı bir örneklem oluşturmak amacıyla, her dergi için minimum atıf sayısı (TA) 30 olarak belirlenmiştir. Bu eşik değerin seçilmesiyle, analiz kapsamına 121 dergi dahil edilmiştir.

Bu dergilerin her birinin diğer dergilerle olan ortak toplam bağlantı güçleri (TBG) de analiz edilmiştir. Toplam bağlantı gücü, bir derginin diğer dergilerle ne kadar sık atıf alışverişinde bulunduğunu ve bu derginin literatürdeki etkisini ölçmektedir. Şekil 8'de, bu dergiler arasındaki atıf bağlantılarının haritalaması gösterilmiştir.

Şekil 8: Dergi Düzeyinde Ortak Atıf Analizi

Şekil 8'de görüldüğü üzere, dergi düzeyinde yapılan ortak atıf analizinde toplamda 5 küme oluşmuştur: kırmızı kümede 38 dergi, yeşil kümede 33 dergi, mavi kümede 27 dergi, sarı kümede 20 dergi ve mor kümede ise 3 dergi yer almaktadır. Kırmızı küme, en yoğun atıf bağlantılarına sahip olup, literatürdeki çalışmaların büyük bir kısmı bu küme etrafında yoğunlaşmıştır. Yeşil ve mavi kümeler de önemli sayıda dergi içerirken, sarı küme daha az sayıda dergiyi barındırmaktadır. Mor küme ise en az sayıda dergiye ve en seyrek atıf bağlantılarına sahip olup, daha spesifik veya niş araştırma alanlarını temsil etmektedir. Bu küme yapısı, çocuk yoksulluğu literatüründe dergilerin nasıl gruplandığını ve hangi dergilerin daha merkezi bir rol oynadığını göstermektedir.

Dergiler açısından bakıldığında kırmızı kümede en güçlü bağlantının "Social Indicators Research (TA: 434, TBG: 8861)" dergisine ait olduğu saptanmıştır. Bu dergi, yaşam kalitesinin çeşitli yönlerine odaklanan multidisipliner bir dergi olup etki faktörü 3.1' dir. Sürdürülebilir kalkınma, yoksulluk, sosyal refah gibi konuları içermektedir. Mavi kümede ise en güçlü bağlantıya sahip dergi "Demography (TA: 362, TBG:9864) olmuştur. Bu dergi; antropoloji, biyoloji, ekonomi, coğrafya, tarih, sosyoloji, istatistik vb. birçok alanda araştırmalar yayınlamaktadır. Geniş bir konu yelpazesine de sahip olan dergi öncelikli olarak nüfus araştırmalarına yönelik konuları kapsamaktadır. Yeşil kümede Pediatrics (TA:253, TBG: 6255) en güçlü bağlantıya sahip dergidir. Pediatrics; bebek, çocuk ve ergen sağlığıyla ilgili uluslararası yayınlar yayınlamaktadır. Tıp, sosyal politika, halk sağlığı gibi disiplinlerin araştırmalarına yer veren derginin etki faktörü 2022 yılında 5.1 olarak görülmektedir. Mor kümede "Child Youth Services Review (TA:356, TBG:8053) ön plana çıkmaktadır. Dergi; çocuk hakları, sosyal adalet, ayrımcılık, yoksulluk, eğitim, sağlık gibi alanlara odaklanmakta olup etki faktörü 3.3' tür. Dergiye sosyal hizmet, eğitim, hukuk, tıp, psikoloji, halk sağlığı, kamu politikası, sosyoloji ve benzeri disiplinlerden gelen başvurular kabul edilmektedir. Sarı kümede yer alan "American Social Review (TA:249, TBG:6946)" dergisi, Amerikan Sosyoloji Derneği tarafından yayımlanan bir sosyoloji dergisidir. Dergi, sosyoloji alanında yapılan özgün araştırmalara, teorik çalışmalara ve metodolojik incelemelere odaklanmaktadır. ASR, sosyal bilimlerdeki en prestijli dergilerden biri olarak kabul edilmektedir. Toplumsal eşitsizlik, kültürel analiz, toplumsal değişim, kurumsal yapılar, aile, cinsiyet, yoksulluk çalışmaları gibi konularda önemli makaleleri içermektedir.

8.9. Yazar Düzeyinde Ortak Atıf

Yazar düzeyinde ortak atıf analizi, çocuk yoksulluğu literatüründe hangi yazarların en fazla atıf aldığını ve bu yazarların literatürdeki etkisini belirlemeye yönelik bir yöntemdir. Bu analiz, belirli yazarların çalışmalarının ne kadar geniş bir şekilde referans alındığını ve hangi yazarların bu alandaki araştırmaları şekillendirdiğini ortaya koyar.

Yazar düzeyinde yapılan ortak atıflara bakıldığında yazarlara yapılan toplam atıf sayısı 15098 olmuştur. Yazar başına minimum atıf sayısı 30 olarak belirlendikten sonra 63

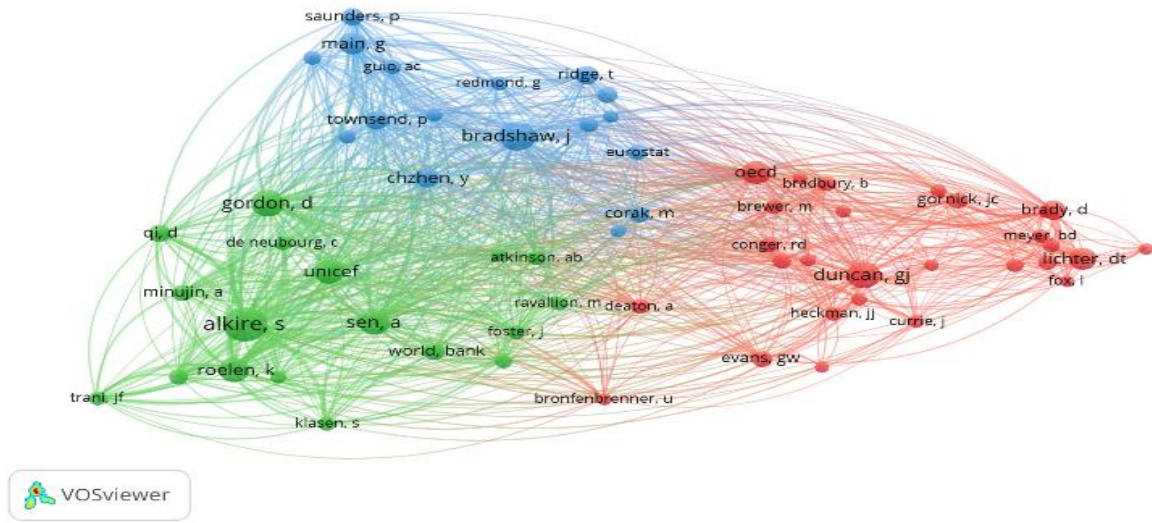

Çocuk Yoksulluğu Literatürünün VOSviewer ile Bibliyometrik Analizi

yazar üzerinden bir haritalandırma yapılmıştır. Haritada görülen yoğun bağlantılar, belirli yazarlar arasındaki güçlü atıf ilişkilerini ve bu yazarların aynı veya benzer konular üzerinde yoğunlaşan çalışmalara sahip olduğunu göstermektedir. Bu durum, yazarların belirli araştırma alanlarında nasıl bir işbirliği ağı oluşturduğunu görmeyi sağlamaktadır. Bu haritalandırma Şekil 9' da yer almaktadır.

Şekil 9: En Üretken Yazarlar

Şekil 9'da, çocuk yoksulluğu literatüründe öne çıkan yazarlar arasındaki ortak atıf ilişkilerini gösteren bir harita yer almaktadır. Harita, 63 yazarın yer aldığı ve bu yazarların birbirleriyle olan atıf bağlantılarını görselleştiren bir analiz sunmaktadır. Farklı renklerle gösterilen kümeler, yazarlar arasındaki tematik ya da disiplinler ilişkileri temsil etmektedir. Şekil 9' da görüldüğü gibi 3 küme ortaya çıkmıştır. En yoğun bağlantıların bulunduğu kırmızı kümede 28, en seyrek bağlantıların bulunduğu mavi kümede ise 17 yazar bulunmaktadır.

Yeşil Küme: Bu kümede Alkire (TA: 272, TBG: 3595), Sen (TA:136, TBG:2037) ve Gordon (TA: 165, TBG:2137) gibi yazarlar yer almaktadır. Bu yazarlar, genellikle çok boyutlu yoksulluk, sosyal adalet ve çocuk refahı gibi konular üzerine odaklanmaktadır. Bu kümede yer alan yazarların çalışmaları, daha çok yoksulluğun geniş anlamda kavramsallaştırılması ve ölçülmesi üzerine yoğunlaşmıştır.

Mavi Küme: Bu kümede Bradshaw (TA:181, TBG:1731), Townsend (TA:73, TBG:913) ve Chzhen (TA:89, TBG:1030) gibi yazarlar bulunmaktadır. Bu yazarlar, genellikle sosyal politika, çocuk yoksulluğu göstergeleri ve çocukların yaşam koşulları üzerine yoğunlaşmaktadır. Bu kümelenme, çocuk yoksulluğunun sosyal göstergeler ve refah politikaları üzerinden ele alındığını göstermektedir.

Kırmızı Küme: Duncan (TA:165, TBG:1199), Brady (TA: 83, TBG:744) ve Lichter (TA:111, TBG:623) gibi yazarların bulunduğu bu küme, daha çok çocuk gelişimi, aile yapısı ve ekonomik eşitsizlik üzerine yoğunlaşan çalışmaları içermektedir. Bu küme, çocuk yoksulluğunun aile dinamikleri ve ekonomik yapı ile ilişkisini inceleyen araştırmacıları temsil etmektedir.

Amaç 5: Çocuk yoksulluğu literatürünü ortaklık ve iş birliği açısından değerlendirmek

2000-2023 yılları arasındaki çocuk yoksulluğu literatürünü ortaklıklar ve iş birliği bağlamında değerlendirmek amacıyla yazar, kurum ve ülke düzeyinde analizler yapılmış ve bu analizlerin sonuçları ağ haritaları ile görselleştirilmiştir. Bu tür analizler, çocuk yoksulluğu araştırmalarında hangi yazarların, kurumların ve ülkelerin en fazla iş birliği içinde olduğunu ve bu iş birliklerinin literatür üzerindeki etkisini ortaya koymak açısından kritik öneme sahiptir.

8.10. Yazar Düzeyinde Ortak Yazarlık Analizi

Yazar düzeyinde ortak yazarlık analizi, çocuk yoksulluğu literatüründe hangi yazarların birlikte çalıştığını ve bu iş birliklerinin akademik literatüre nasıl yansıdığını belirlemeye yönelik bir yöntemdir. Bu analiz, yazarlar arasındaki iş birliklerinin kapsamını ve yoğunluğunu ortaya koyar, aynı zamanda akademik ağların nasıl oluştuğunu ve bu ağların literatürdeki etkilerini anlamamıza yardımcı olmaktadır.

Çocuk yoksulluğu literatürüne katkıda bulunan yazarlar arasındaki sosyal yapıyı ortaya çıkarmak amacıyla ortak yazarlık analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analiz, makalelerin yazarlar bağlamında iş birliği ilişkilerini net bir şekilde belirlemek için yapılmıştır. Mevcut 1540 yazar arasından, minimum yayın sayısı 5 ve minimum atıf sayısı 2 olarak belirlenmiş, bu eşiği geçen 22 yazar analiz kapsamına alınmıştır (Şekil 10).

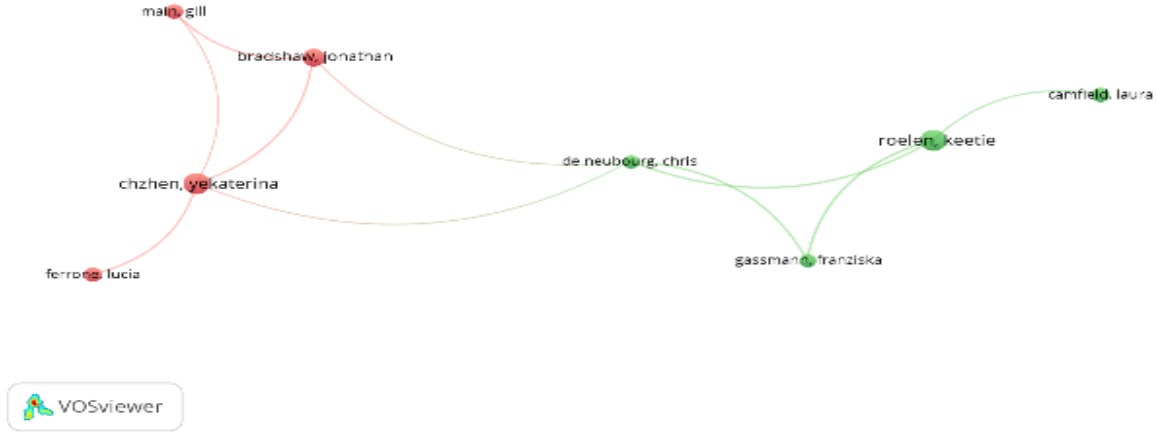
Yazar düzeyinde yapılan bu ortak yazarlık analizi, çocuk yoksulluğu literatüründe önemli sosyal yapıları ve iş birliği ağlarını açığa çıkarmaktadır. 22 yazar üzerinde gerçekleştirilen bu analiz, alandaki en etkili yazarlar arasındaki iş birliklerini, bu iş birliklerinin akademik etkisini ve literatürdeki bilgi akışını daha iyi anlamamıza yardımcı olmaktadır. Bu tür analizler, literatürün mevcut yapısını ve gelecekteki araştırma yönelimlerini şekillendirecek anahtar araştırmacıları belirlemek açısından büyük önem taşımaktadır.

Şekil 10: Yazar Düzeyinde Ortak Yazarlık Analizi

Çocuk Yoksulluğu Literatürünün VOSviewer ile Bibliyometrik Analizi

Şekil 10'da, çocuk yoksulluğu literatüründe iş birliği içinde olan yazarların iki ana küme etrafında toplandığı görülmektedir. Genel olarak bakıldığında yazarlar arasında güçlü bir iş birliği ağının olmadığı ifade edilebilmektedir.

Kırmızı Küme: Bu kümede, Chzhen Yekaterina, Jonathan Bradshaw, Lucia Ferrone ve Gill Main gibi yazarlar yer almaktadır.

Yeşil Küme: Bu kümede ise Chris de Neubourg, Keetie Roelen, Franziska Gassmann ve Laura Camfield arasında iş birliği görülmektedir.

Bu harita, iki ana küme arasında nispeten az bağlantı olduğunu, yani literatürde yazarlar arasında geniş çaplı bir iş birliği ağının bulunmadığını göstermektedir. Yazarlar, kendi içlerinde iş birlikleri geliştirirken, farklı gruplar arasında iş birliği ve bilgi paylaşımı daha sınırlı kalmıştır. Bu durum, çocuk yoksulluğu araştırmalarında disiplinler arası ve grup dışı iş birliklerinin artırılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Literatürün daha geniş ve bütüncül bir bakış açısıyla ilerlemesi için bu tür iş birliklerinin teşvik edilmesi önemlidir.

8.11. Kurum Düzeyinde Ortak Yazarlık Analizi

Kurum düzeyinde ortak yazarlık analizi, çocuk yoksulluğu literatüründe hangi akademik ve araştırma kurumlarının birlikte çalıştığını ve bu iş birliklerinin literatüre nasıl yansıdığını anlamak için yapılan bir analizdir. Bu tür bir analiz, kurumlar arasındaki iş birliği ağlarını, bilgi paylaşımını ve araştırma faaliyetlerini daha iyi anlamaya yardımcı olmaktadır.

Çocuk yoksulluğu konusunda literatüre katkı sağlayan çalışmalar yürüten kurumlar arasındaki iş birliğini ve sosyal yapıyı ortaya çıkarmak amacıyla ortak yazarlık analizi gerçekleştirilmiştir (Şekil 11). Bu analiz, çocuk yoksulluğu üzerine yapılan araştırmalarda hangi kurumların birlikte çalıştığını ve bu iş birliklerinin nasıl bir akademik ağ oluşturduğunu incelemektedir. Analize toplamda 702 üniversite veya kurum dahil edilmiştir. Ancak, daha

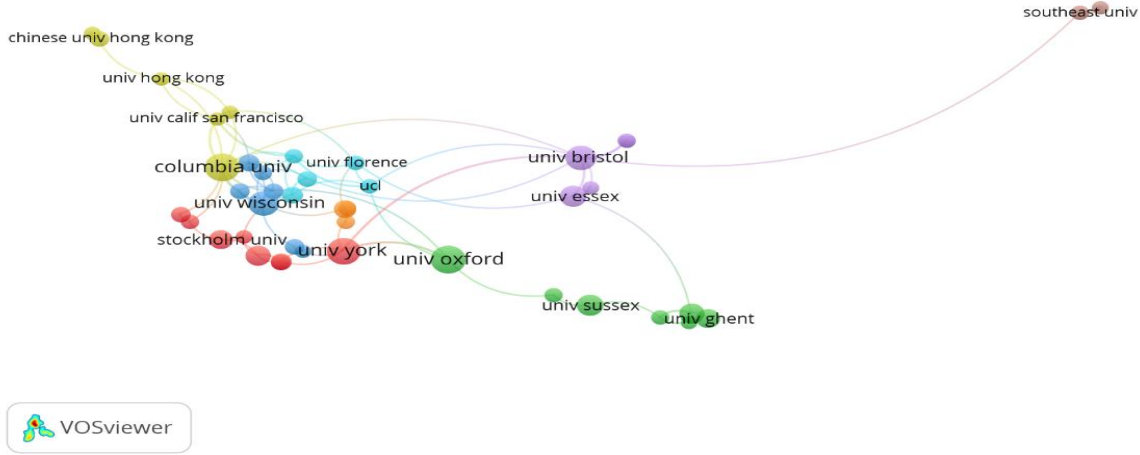

odaklı ve yönetilebilir bir örneklem oluşturmak için minimum yayın sayısı 5 olarak belirlenmiş ve bu eşiği geçen 49 kurum analiz kapsamına alınmıştır.

Şekil 11: En Üretken Kurumlar

Şekil 11'e göre, çocuk yoksulluğu literatüründe iş birliği içinde çalışan üniversiteler 8 farklı kümede gruplanmıştır. Her küme, belirli üniversiteler arasında sıkı iş birliği ağlarını temsil etmektedir. Bu kümeler ve içerdikleri üniversiteler aşağıdaki gibidir:

Kırmızı Küme: Bu kümede New York Üniversitesi, Stockholm Üniversitesi, Liverpool Üniversitesi ve Leeds Üniversitesi gibi üniversiteler arasındaki iş birlikleri öne çıkmaktadır. Bu kurumlar, çocuk yoksulluğu araştırmalarında sıkı bir iş birliği ağı oluşturmuşlardır.

Sarı Küme (7 Üniversite): Oxford Üniversitesi, Amsterdam Üniversitesi, Sussex Üniversitesi, Antwerp Üniversitesi, Ottawa Üniversitesi, Ghent Üniversitesi ve Maastricht Üniversitesi bu kümede yer almaktadır. Bu üniversiteler, genellikle Avrupa merkezli olup, çeşitli sosyal bilimler ve politikalar üzerine yoğunlaşan çalışmalar yürütmektedir.

Mavi Küme (7 Üniversite): Harvard Üniversitesi, Wisconsin Üniversitesi, Rutgers State Üniversitesi, Michigan Üniversitesi, Turku Üniversitesi ve New York Üniversitesi bu kümede bulunmaktadır. Bu kurumlar, genellikle Amerika Birleşik Devletleri ve Finlandiya merkezli olup, çocuk yoksulluğu konusunda güçlü araştırma iş birlikleri kurmuşlardır.

Sarı Küme (6 Üniversite): China Hong Kong Üniversitesi, Columbia Üniversitesi, Hong Kong Eğitim Fakültesi, California San Francisco Üniversitesi ve Dünya Bankası bu kümede yer almaktadır. Bu küme, Asya ve Kuzey Amerika'dan gelen kurumlar arasında oluşturulan uluslararası iş birliği ağını temsil etmektedir.

Mor Küme (5 Üniversite): Cardiff Üniversitesi, Londra Ekonomi Okulu, Bristol Üniversitesi, Essex Üniversitesi ve Gothenburg Üniversitesi bu kümede yer almaktadır. Bu üniversiteler, genellikle Birleşik Krallık ve İsveç merkezli olup, ekonomik ve sosyal araştırmalar üzerine odaklanmaktadır.

Turkuaz Küme (5 Üniversite): Londra Üniversitesi (UCL), Cambridge Üniversitesi, Londra Üniversitesi Ekonomi ve Siyaset Okulu, Florence Üniversitesi ve Washington Üniversitesi bu kümede yer almaktadır. Bu küme, özellikle sosyal bilimler ve kamu politikaları üzerine yapılan çalışmalarda iş birliği yapmaktadır.

Turuncu Küme (3 Üniversite): Ojio Devlet Üniversitesi, UNICEF ve Carolina Üniversitesi bu kümede yer almaktadır. Bu küme, özellikle UNICEF gibi küresel bir kurumun olması sebebiyle çocuk refahı ve küresel kalkınma çalışmaları üzerine odaklanmış olabilir.

Kahverengi Küme (2 Üniversite): Hohai Üniversitesi ve Southeast Üniversitesi bu kümede yer almakta olup, daha spesifik bir coğrafi veya tematik odaklı bir iş birliğini temsil etmektedir.

Bu harita, çocuk yoksulluğu literatüründe öne çıkan kurumlar arasındaki iş birliği ağlarını ve bu ağların yapısını ortaya koymaktadır. Özellikle Columbia Üniversitesi, Oxford Üniversitesi ve Wisconsin Üniversitesi gibi kurumlar, literatürde merkezi bir konuma sahip olup, diğer kurumlarla güçlü iş birlikleri geliştirmiştir. Haritadan hareketle kümeler arasındaki iş birliklerinin güçlendirilmesi, daha geniş kapsamlı ve etkili araştırmaların yapılmasını sağlayabilecektir.

8.12. Ülkeler düzeyinde Ortak Yazarlık Analizi

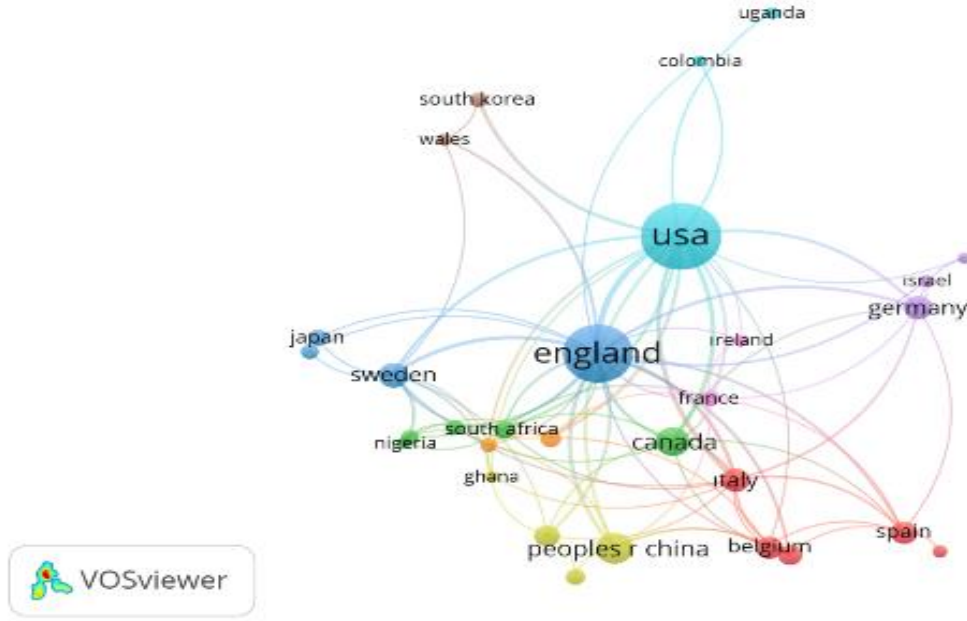
Ülkeler düzeyinde ortak yazarlık analizi, çocuk yoksulluğu literatüründe hangi ülkelerin araştırmacılarının birlikte çalıştığını ve bu iş birliklerinin nasıl bir küresel araştırma ağı oluşturduğunu anlamak amacıyla yapılan bir analizdir. Bu tür bir analiz, uluslararası iş birliklerinin boyutunu, farklı ülkelere araştırmacıların bilgi paylaşımını ve bu iş birliklerinin literatürdeki etkisini ortaya koyacaktır.

Dünyada çocuk yoksulluğu konusunda en çok araştırma yapan ülkeler arasındaki iş birliğini ortaya çıkarmak amacıyla yapılan ortak yazarlık analizinde, 73 ülke arasından minimum yayın sayısı 5 olarak belirlenmiş ve bu eşiği geçen 30 ülkenin haritalandırılması gerçekleştirilmiştir. Bu analiz, çocuk yoksulluğu üzerine yapılan araştırmalarda hangi ülkelerin en fazla iş birliği içinde olduğunu ve bu iş birliklerinin küresel literatüre nasıl yansıtıldığını göstermektedir (Şekil 12).

Şekil 12: En Üretken Ülkeler

Şekil 12' ye göre 2000-2023 yılları arasında çocuk yoksulluğu literatürüne katkıda bulunan ve minimum yayın sayısı 5 olan ülkeler arasında güçlü bir bağlantı olduğu ve toplamda 9 küme etrafında toplandıkları görülmektedir. Haritada yer alan daireler ülkeleri ifade etmektedir. Dairenin kapladığı alanın büyümesi yapılan yayın sayısının arttığı, ülkeler arasındaki bağlantı çizgilerinin kalınlaşması ortaklıkların yoğunlaşması anlamına gelmektedir. Bu çerçeveden hareketle haritada en çok göze çarpan iki ülke bulunmaktadır. ABD ve İngiltere çocuk yoksulluğu alanında en fazla yayın yapan ve en çok bağlantıya sahip ülkeler konumundadır.

Haritanın merkezinde yer alan ABD, çocuk yoksulluğu literatüründe en fazla iş birliği yapan ülkelerden biri olarak öne çıkmaktadır. ABD, farklı ülkelerle güçlü bağlantılar kurmuş ve geniş bir uluslararası araştırma ağı oluşturmuştur. ABD'nin yanı sıra İngiltere de merkezi bir konuma sahiptir ve diğer ülkelerle yoğun bir iş birliği içindedir. İngiltere, özellikle Kanada, İtalya, Belçika ve Fransa gibi ülkelerle sıkı bir akademik iş birliği geliştirmiştir. Kanada, İsveç, Güney Afrika ve Çin gibi ülkeler, geniş uluslararası iş birlikleri ile dikkat çekmektedir. Kanada, İngiltere ve ABD ile olan sıkı ilişkileri sayesinde, küresel araştırma ağlarında önemli bir rol oynamaktadır. Çin ve Güney Afrika gibi ülkeler ise hem bölgesel hem de uluslararası iş birliği yaparak literatüre katkı sağlamaktadır.

Çocuk yoksulluğu alanında yapılan araştırmaların ülkeler düzeyindeki analizinde Türkiye (TA: 12, TBG: 0), 73 ülke arasında üretkenlik açısından 72. sırada yer almaktadır. Bu nedenle, Türkiye, Şekil 12'de yer alan iş birliği ağında görünmemektedir. Türkiye'nin literatürdeki toplam atıf sayısının düşük olması ve uluslararası iş birliklerinin sınırlı olması,

bu haritada temsil edilmemesine yol açmıştır. Bu durum, Türkiye'nin çocuk yoksulluğu literatürüne olan katkısının sınırlı olduğunu ve uluslararası akademik ağlarda daha fazla iş birliğine ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Türkiye'nin çocuk yoksulluğu konusundaki araştırmalarda daha aktif bir rol alması ve uluslararası iş birliklerini artırması, bu alandaki küresel literatüre daha fazla katkı sağlamasına olanak tanıyacaktır. Bu, aynı zamanda Türkiye'nin çocuk yoksulluğu ile ilgili kendi iç sorunlarını daha etkili bir şekilde ele almasına da yardımcı olabilecektir. Haritada yer almayan diğer ülke ise, son sırada bulunan Endonezya'dır.

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırma 2000-2023 yılları arasında çocuk yoksulluğu alanında yazılan makaleleri bibliyometrik analizle incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada analiz için VOSviewer 1.6.20 sürümü kullanılmıştır. Web of Science veri tabanında "child poverty" kelimesi aratılarak bulunan belgelerde yıl, dizin (SSCI), belge tipi (article), dil (İngilizce) gibi filtremeler yapılarak çeşitli sınırlandırmalar yapılmıştır. Araştırmanın amaçları doğrultusunda elde edilen veriler ise betimsel açıdan, kavramsal açıdan, göndermeler açısından ve ortaklıklar açısından belirli parametreler çerçevesinde analize tabi tutulmuştur.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin en önemli hedefleri arasında yer alan yoksulluğun raporlanmasında mevcut ilerlemeyi ölçebilmek ve değerlendirebilmek adına göstergelerden yararlanılmaktadır. Dünya Bankası, göstergeleri; bilgileri kullanılabilir bir biçimde toplayan, ancak çözülmemiş dalgalanma, zamanlar arası değişimler ve belirsizlik gibi konuları vurgulayan performans ölçümleri olarak tanımlamaktadır (World Bank 2012). Göstergelerin çoğu aslında karmaşık olayların basitleştirilmesidir ve yalnızca durumların veya sorunların bir görünümünü sunmaktadır (Swan ve Holler 2003). Amaç bir sistemin ne kadar iyi çalıştığını göstermektir. Bir sorun varsa, bir gösterge sorunun çözümü için hangi yöne gidilmesi gerektiğinin belirlenmesine yardımcı olabilmektedir.

Araştırmanın ilk amacı, çocuk yoksulluğu literatürünü Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH) doğrultusunda incelemektir. Yapılan analizler, çocuk yoksulluğuyla ilgili makalelerin özellikle Yoksulluğa Son, Eşitsizliklerin Azaltılması, Sağlıklı ve Kaliteli Yaşam, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kaliteli Eğitim hedefleri bağlamında ele alındığını ortaya koymuştur. Bu bulgu, çocuk yoksulluğunun, sürdürülebilir kalkınma sürecinin merkezinde yer alan kritik bir sorun olduğunu göstermektedir.

Çocuk yoksulluğuyla mücadelede sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin rehberliğinde belirlenen göstergeler, bu sorunun çözümünde önemli bir rol oynamaktadır. Çocuk yoksulluğunu azaltmak ve nihayetinde ortadan kaldırmak için sürdürülebilir kalkınma konusundaki ilerlemeleri izlemek ve bu ilerlemeleri doğru bir şekilde değerlendirmek büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda, mevcut eğilimlerin ve başlatılan girişimlerin çocuk

yoksulluğu üzerindeki etkisini değerlendirmek için belirli ölçütler ve yöntemlere başvurulması gerekmektedir.

Dünyanın sürdürülebilir kalkınma hedeflerini benimsemesiyle birlikte, alınan önlemlerin çocuk yoksulluğunu gerçekten azaltıp azaltmadığını belirlemek, bu süreçteki en önemli konulardan biri haline gelmiştir. Bu süreçte, çocuk yoksulluğunu izlemeye ve değerlendirmeye yönelik göstergelerin kritik bir rol oynadığı unutulmamalıdır. Bu göstergeler, yalnızca yoksullukla mücadeledeki ilerlemeyi ölçmekle kalmaz, aynı zamanda stratejik kararların alınmasına da yön verir. Dolayısıyla, çocuk yoksulluğu bağlamında sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin başarısı, bu göstergelerin etkin bir şekilde kullanılmasına ve bu alandaki girişimlerin sürekli olarak izlenmesine bağlıdır.

Araştırmanın ikinci amacı, elde edilen verileri kavramsal açıdan derinlemesine analiz etmektir. Yıllara göre yayımlanan makaleler incelendiğinde, çocuk yoksulluğu alanındaki çalışmaların sayısında genel olarak bir artış gözlemlenmiş, ancak bazı yıllarda bu artış oranında düşüşler yaşandığı tespit edilmiştir. Özellikle 2000 yılında Binyıl Kalkınma Hedeflerinin ve 2015 yılında Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin kabul edilmesiyle birlikte, yoksulluk üzerine yapılan araştırmalarda belirgin bir artış olduğu görülmektedir. Bu bulgu, Hajian ve Kashani (2021) tarafından yapılan benzer bir çalışmada da desteklenmektedir.

Makale ve atıf sayıları açısından yapılan betimsel analizler, 235 dergi arasından 2022 yılında etki faktörü 2.8 olan "Child Indicators Research" dergisinin çocuk yoksulluğu literatüründe en çok atıf alan dergi olarak öne çıktığını göstermektedir. Bu dergide yayımlanan makalelerin büyük çoğunluğunun, göstergeler üzerinden yürütülen niceliksel araştırmalara odaklandığı gözlemlenmiştir. Bu durum, ya çocuk yoksulluğu üzerine yapılan nitel araştırmaların sayısının az olduğunu ya da bu tür araştırmaları yayımlayan dergilerin sınırlı sayıda olduğunu düşündürmektedir. Nitel araştırmaların eksikliği, çocuk yoksulluğu gibi karmaşık ve çok boyutlu bir sorunun anlaşılmasında ve çözümünde önemli bir boşluk yaratabilir. Bu nedenle, gelecekteki araştırmalarda, nitel çalışmaların sayısının artırılması ve bu tür çalışmalara yer veren dergilerin desteklenmesi önem arz etmektedir.

Araştırmacılar arasında ise en üretken yazarların Yekaterina Chzhen, Keetie Roelen ve Jonathan Bradshaw olduğu tespit edilmiştir. Yekaterina Chzhen, özellikle sosyal politika ve çocuk refahı alanında yaptığı araştırmalarla tanınmaktadır. Chzhen'in çalışmaları, çocuk yoksulluğunun farklı boyutlarını anlamaya ve bu konuda ulusal ve uluslararası düzeyde politika geliştirilmesine önemli katkılar sunmaktadır. Roelen'in çalışmaları, yoksulluğun çok boyutlu doğasını vurgulamakta ve çocuk yoksulluğunun yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda diğer boyutlarının da dikkate alınması gerektiğine işaret etmektedir. Bradshaw, özellikle çocuk yoksulluğunun ölçülmesi ve karşılaştırmalı sosyal politika analizleri konusundaki çalışmalarıyla öne çıkmıştır. Bu üç yazarın çocuk yoksulluğu literatüründeki üretkenliği, sadece akademik anlamda değil, aynı zamanda politikaların şekillendirilmesinde

Çocuk Yoksulluğu Literatürünün VOSviewer ile Bibliyometrik Analizi

de büyük bir etkiye sahiptir. Onların çalışmaları, çocuk yoksulluğunun nedenlerini, sonuçlarını ve çözüm yollarını anlamak için temel referanslar haline gelmiştir. Bu yazarların üretkenliği, çocuk yoksulluğu alanında literatürün zenginleşmesine ve bu konudaki akademik tartışmaların derinleşmesine önemli bir katkı sağlamıştır.

Çocuk yoksulluğu konusunda en çok araştırma yapan kurumlar arasında Columbia Üniversitesi ve Oxford Üniversitesi öne çıkmaktadır. Bu iki prestijli üniversite, alandaki araştırmalara liderlik ederek, çocuk yoksulluğu konusunun daha geniş bir akademik ve politik tartışma zeminine taşınmasına katkı sağlamıştır. Columbia Üniversitesi, özellikle sosyal bilimler ve kamu politikaları alanında yaptığı kapsamlı çalışmalarla bilinirken, Oxford Üniversitesi de çocuk refahı ve sosyal adalet konularındaki derinlemesine araştırmalarıyla tanınmaktadır. Her iki üniversite de uluslararası iş birlikleriyle çocuk yoksulluğu literatürünü zenginleştirmiştir.

Diğer taraftan, Wisconsin Üniversitesi, çocuk yoksulluğu üzerine yaptığı araştırmalarla en çok atıf alan üniversite olarak dikkat çekmektedir. Bu durum, Wisconsin Üniversitesi'nin çocuk yoksulluğu literatüründe merkezi bir rol oynadığını ve bu alandaki çalışmalara önemli bir akademik etki sağladığını göstermektedir. Üniversitenin çalışmaları, diğer araştırmacılar tarafından sıkça referans alınmakta ve çocuk yoksulluğu konusundaki akademik tartışmalarda kilit bir konuma sahiptir.

Columbia Üniversitesi ve Oxford Üniversitesi'nin geniş çaplı araştırma faaliyetleriyle üretkenlik açısından öne çıkarken, Wisconsin Üniversitesi'nin yaptığı araştırmaların yüksek atıf alması, bu üniversitenin alanda hem derinlemesine hem de etkili çalışmalar gerçekleştirdiğini göstermektedir. Bu üç üniversitenin çocuk yoksulluğu araştırmalarındaki öncü rolleri, literatüre yaptıkları katkılarla da açıkça görülmektedir.

Burada dikkat çeken önemli bir husus, çocuk yoksulluğu üzerine yapılan araştırmaların büyük çoğunluğunun üniversiteler tarafından gerçekleştirilmiş olmasıdır. Her ne kadar uluslararası birçok kurum da bu araştırmalara dahil edilse de, bu kurumların çocuk yoksulluğu konusunda yaptıkları araştırmaların sayısal olarak yetersiz kaldığı söylenebilir. Bu durum, akademik araştırmaların büyük ölçüde üniversiteler tarafından yönlendirildiğini ve uluslararası kurumların bu alandaki katkılarının daha sınırlı olduğunu göstermektedir.

Çocuk yoksulluğu literatüründe en üretken ülkelerin ise açık farkla ABD ve İngiltere olduğu sonucuna varılmıştır. Bu iki ülke, çocuk yoksulluğu araştırmalarında lider konumda olup, literatüre en fazla katkıyı sağlamaktadır. Diğer üretken ülkeler ise ağırlıklı olarak Avrupa ülkeleri olmuştur. Özellikle sosyal refah seviyesi yüksek ülkelerin ve ABD'nin çocuk yoksulluğu konusuna daha fazla eğilim gösterdiği görülmektedir; bu ülkeler, çocuk yoksulluğunu azaltmak için daha fazla araştırma yaparak literatüre anlamlı katkılarda bulunmaktadır.

Bu bağlamda, Türkiye’de çocuk yoksulluğu konusunda yapılan araştırmaların azlığı dikkat çekmektedir. Türkiye'nin çocuk yoksulluğu literatüründe daha fazla yer bulması ve bu alanda yapılan araştırmaların artırılması büyük önem taşımaktadır. Türkiye’de bu alandaki araştırmaların sınırlı olması, çocuk yoksulluğu gibi kritik bir konuda ulusal ve uluslararası düzeyde daha fazla akademik çaba gösterilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Bu alanda yapılacak daha fazla araştırma, Türkiye'nin çocuk yoksulluğu ile mücadeledeki stratejilerini güçlendirmesine ve uluslararası literatürde daha etkin bir rol oynamasına katkı sağlayabilecektir.

Araştırmanın üçüncü amacı doğrultusunda çocuk yoksulluğu literatürüne kavramsal açıdan bakıldığında, özellikle "çocuk yoksulluğunun tanımı" ve "ölçümü" ile ilgili kelimelerin sıklıkla kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu durum, çocuk yoksulluğunun tanımlanması ve ölçülmesi konusunda literatürde henüz bir uzlaşıya varılmadığını ve bu konudaki tartışmaların devam ettiğini göstermektedir. Aynı zamanda, bu kelimelerin yıllar boyunca sürekli olarak en sık kullanılan anahtar kelimeler arasında yer alması, çocuk yoksulluğu konusunun tanımı ve ölçümüne dair süregelen belirsizliklerin ve farklı yaklaşımların literatürde önemli bir yer tuttuğunu ortaya koymaktadır. Bu bulgu, çocuk yoksulluğunun çok boyutlu ve karmaşık bir kavram olarak ele alınmaya devam ettiğini ve araştırmacılar arasında bu konunun farklı perspektiflerden değerlendirilmesinin sürdüğünü göstermektedir. Literatürdeki bu tartışmalar, çocuk yoksulluğunun daha tutarlı ve kabul görmüş bir tanımının ve ölçüm yöntemlerinin geliştirilmesine olan ihtiyacın altını çizmektedir.

Araştırmanın dördüncü amacı, çocuk yoksulluğu literatürünü atıflar açısından analiz etmektir. Bu doğrultuda yapılan incelemeler, dergilerin belirli gruplar çerçevesinde kümelendiklerini ortaya koymuştur. Özellikle tıp alanındaki dergilerin sıklıkla birbirlerine atıfta buldukları tespit edilmiştir (Dergiler Düzeyinde Ortak Atıf Analizi, Yeşil Küme). Bu durum, tıp alanında yapılan çocuk yoksulluğu araştırmalarının, belirli bir uzmanlık alanı içinde yoğunlaştığını ve bu alan içindeki literatürün kendi içinde sıkı bir şekilde bağlantılı olduğunu göstermektedir.

Kırmızı kümede yer alan dergiler incelendiğinde ise, sosyal bilimler alanındaki dergilerin de benzer bir özellik gösterdiği ve sıklıkla birbirlerine atıfta buldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgu, sosyal bilimler literatüründe çocuk yoksulluğu konusunun belirli bir grup içinde yoğun bir şekilde ele alındığını ve bu dergilerin sosyal bilimler çerçevesinde birbirlerini destekleyici nitelikteki çalışmalarla zenginleştiğini göstermektedir.

Benzer şekilde, yazar düzeyinde yapılan ortak atıf analizinde de belirli bir kümelenme gözlenmektedir. Özellikle ekonomi alanında araştırma yapan yazarlar arasında yoğun bir atıf ağı bulunduğu ve bu yazarların sıklıkla birbirlerine referans verdikleri tespit edilmiştir. Bu durum, ekonomi alanındaki çocuk yoksulluğu araştırmalarının belirli bir teori veya

Çocuk Yoksulluğu Literatürünün VOSviewer ile Bibliyometrik Analizi

metodolojik çerçeve etrafında birleştiğini ve bu alandaki araştırmaların kendi içinde güçlü bir bağlantı oluşturduğunu göstermektedir.

Bu bulgular, çocuk yoksulluğu literatüründe hem dergiler hem de yazarlar düzeyinde belirli alanların kendi içinde yoğun bir iş birliği ve etkileşim içinde olduğunu, bu etkileşimlerin ise literatürün gelişiminde önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır.

Araştırmanın beşinci amacı doğrultusunda, çocuk yoksulluğunu iş birliği çerçevesinde incelemek için ortaklık analizleri yapılmıştır. Bu analizler sonucunda, yazarlar arasında güçlü bir iş birliği ağı gözlemlenmemiştir; ancak üniversiteler ve ülkeler düzeyinde belirgin ve güçlü ilişkiler tespit edilmiştir. Üniversiteler düzeyinde yapılan ortaklık analizi, coğrafi konumun iş birliklerinde önemli bir etken olduğunu ve birbirine coğrafi olarak yakın üniversitelerin daha sık ortak çalışmalar yürüttüğünü ortaya koymuştur. Bu durum, üniversitelerin bölgesel bağlamda daha fazla etkileşimde bulunduğunu ve coğrafi yakınlığın akademik iş birliklerini teşvik edici bir rol oynadığını göstermektedir.

Öte yandan, ülkeler düzeyinde yapılan analizde, ABD ve İngiltere'nin çocuk yoksulluğu alanına açık farkla en çok katkı yapan ve en güçlü bağlantı ağlarına sahip ülkeler olduğu belirlenmiştir. Bu iki ülke, literatürdeki araştırma ağının merkezinde yer almakta ve uluslararası iş birliklerinde kilit rol oynamaktadır. Buna karşın, Türkiye'nin çocuk yoksulluğu konusundaki atıf, araştırma sayısı ve bağlantı gücü anlamında oldukça zayıf kaldığı görülmektedir. Türkiye'nin çocuk yoksulluğu literatürüne katkısının sınırlı olması, bu alanda daha fazla niteliksel ve niceliksel araştırmanın yapılması gerektiğini göstermektedir.

Bu çerçevede, Türkiye'de çocuk yoksulluğu üzerine gerçekleştirilecek kapsamlı araştırmaların, hem ulusal düzeyde bu sorunun daha iyi anlaşılmasına hem de uluslararası literatüre anlamlı katkılar sunmasına yardımcı olacağı açıktır. Türkiye'nin çocuk yoksulluğu araştırmalarında daha aktif bir rol üstlenmesi, hem ülke içindeki sosyal politikaların geliştirilmesine hem de küresel akademik ağlarda daha etkin bir şekilde yer almasına olanak sağlayacaktır.

Bibliyometrik analizlerde literatürün kapsamlı bir incelemesi yapılmasına rağmen çeşitli açılardan bazı sorunlar ortaya çıkmaktadır. Bunlardan biri yapılan dahil etme ve hariç tutma uygulamaları esnasında literatürün bir kısmının kaybedilmesidir. Araştırmamızda arama sonuçlarına tam olarak yoğunlaşmak adına yapılan filtremeler neticesinde de literatürün bir kısmı kaçınılmaz olarak araştırmaya dahil edilmemiştir. Ayrıca bu araştırmada eşik değeri kullanılarak niceliksel olarak en yoğun verilere ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu durumda da önemli bazı veriler göz ardı edilebilmektedir. Bir diğer önemli husus ise bibliyometrik analizlerin mevcut soruna yönelik çözüm önerilerini ve sonuçlarını görmemesidir (Linnenluecke vd. 2020). Araştırmamızda da benzer bir durum bulunmakta ve mevcut veriler belirli bir çerçeveye sınırlı kalmaktadır.

Ancak bu araştırma çocuk yoksulluğu literatürünün entelektüel yapısına geriye dönük ve kapsamlı bir genel bakış sunması açısından önem arz etmektedir. Gelecek araştırmaların farklı uluslararası veri tabanlarını (Scopus, Pubmed vb.) ve daha geniş bir tarihsel perspektifi yansıtarak yapılması çocuk yoksulluğu konusuna katkıda bulunacak girişimlerden olacaktır.

Kaynakça

- Ak, Mehmet. 2012. "19. Yüzyılda Teke Yöresi Yörüklerinin Sosyo-Ekonomik Durumu". Doktora Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Acar, Burak. ve Yaman, Ömer Miraç. 2020. "1923-2018 Yılları Arasında Üretilen Suç Ve Çocuk Temalı Akademik Çalışmaların Bibliyometrik Analizi". Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi, 20 (46), 55-82. DOI: 10.21560/spcd.v20i54504.532935
- Arpacioğlu Özdemir, Ö., & Oğuz, İ. H. (2018). Sürdürülebilir kalkınma perspektifinden yoksulluk olgusu. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research, 11(55), 248-259. <https://doi.org/10.17719/jisr.20185537248>
- Babajić, Amra, Suljic, Mirza., ve Halilbegovic, Sanel. 2022. "Economic Growth, Economic Development, And Poverty: A Bibliometric Analysis". *Journal of Economic and Social Sciences*, 8, 1-17.
- Bolgün, Cemre. ve Işık, Abdullah. 2017. "Sürdürülebilir Toplumsal Kalkınmanın Mihenk Taşı: Çocuk Yoksulluğu Üzerine Karşılaştırmalı Bir Analiz". *Akademia Sosyal Bilimler Dergisi*, (3), 1-10. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/asj/issue/40221/478961>
- Bradshaw, Jonathan. 2002. "Child Poverty And Child Outcomes". *Children and Society*, 16(2), 131-140.
- Brown, Marlyn. A., Soni, Anmol., Doshi, Ameet. D., ve King, Charlotte. 2020. "The Persistence Of High Energy Burdens: A Bibliometric Analysis Of Vulnerability, Poverty, And Exclusion İn The United States". *Energy research and social science*, 70, 101756.
- Cardoso, Sara Mota, ve Teixeira, Aurora. A. 2020. "The Focus On Poverty in The Most İnfluential Journals in Economics: a Bibliometric Analysis of the "Blue Ribbon" Journals". *Poverty & Public Policy*, 12(1), 10-42.
- Çınar, F. (2024). Türkiye'de yoksullukla mücadelede kamu refah hizmeti sunucularının sosyal yardım algısı: Batı Akdeniz Bölgesi örneği (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Ana Bilim Dalı, Sosyal Politika Bilim Dalı.
- Durgun, Ö. (2011). Türkiye'de yoksulluk ve çocuk yoksulluğu üzerine bir inceleme. *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi*, 6(1).
- Eşkinat, Rana. 2016. "Binyıl Kalkınma Hedeflerinden Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine". *Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Akar Öcal Armağanı, 267-282. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/andhd/issue/56712/791828>
- Graham, Anne, Kremarik, Frances ve Kruse, Willy. 2020, "Attitudes Of Ageing Passengers To Air Travel Since The Coronavirus Pandemic", *Journal of Air Transport Management*, Vol. 87, p. 101865.
- Hajian, Mohammadhadi ve Kashani, Somayeh Jangchi. 2021. "Evolution of the Concept of Sustainability. From Brundtland Report to Sustainable Development Goals". *In Sustainable resource management* (pp. 1-24). Elsevier.

Çocuk Yoksulluğu Literatürünün VOSviewer ile Bibliyometrik Analizi

- Hassan, M. Kabir, Alshater, M. Muneer, Banna, Hasanul, ve Alam, M. Rabiul. 2023. "A Bibliometric Analysis On Poverty Alleviation". *International Journal of Ethics and Systems*, 39(3), 507-531.
- Hens, Luc ve Nath, Bhaskar. 2003. "The Johannesburg Conference". *Environment, Development and Sustainability*, 5, 7-39.
- ILO ve UNICEF. 2023. "More Than A Billion Reasons: The Urgent Need To Build Universal Social Protection For Children". Second ILO-UNICEF Joint Report on Social Protection for Children. Geneva and New York.
- Kulluk, M., Anar, N. U., & Develi, A. (2023). Sosyal politikalar bağlamında yoksulluk araştırmalarının bibliyometrik analizi: Bibliometric analysis of poverty research in the context of social policies. *Sosyal Bilimlerde Nicel Araştırmalar Dergisi*, 3(2), 132-151.
- Küreci, S. (2023). Okuma becerileri üzerine bibliyometrik bir analiz (2001-2020) / A bibliometric analysis on reading skills (2001-2020) (Yayımlanmamış doktora tezi). Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı.
- Leal Filho, Walter, Manolas, Evangelos, ve Pace, Paul. 2015. "The Future We Want: Key Issues On Sustainable Development in Higher Education After Rio And The UN Decade Of Education For Sustainable Development". *International Journal of Sustainability in Higher Education*, 16(1), 112-129.
- Linnenluecke, Martina K., Marrone, Mauricio ve Singh, Abhay K. 2020. "Conducting Systematic Literature Reviews And Bibliometric Analyses". *Aust. J. Manage.* 45, 175-194. doi:10.1177/0312896219877678
- Merediz-Solà, Ignasi, ve Bariviera, Aurelio F. 2019. "A Bibliometric Analysis of Bitcoin Scientific Production". *Res. Int. Business Finance* 50, 294-305. doi:10.1016/j.ribaf.2019.06.00
- Meseguer-Sánchez, Victor, López-Martínez, Gabriel., Molina-Moreno, Valentin., ve Belmonte-Ureña, Luis Jesus. 2020. "The Role Of Women In A Family Economy. A Bibliometric Analysis In Contexts Of Poverty". *Sustainability*, 12(24), 10328.
- Minujin, Alberto 2005. "Constructing a definition and measurements of children living in poverty, GPS contribution to IRC meeting on Child Poverty in CEE/CIS". 24 January 2005, Florence, Italy.
- Nalbant, F., & Göksoy Sevinçli, B. (2022). Yoksullukla ilgili çalışmaların bibliyometrik analizi. In F. İzci, B. Göksoy Sevinçli, & K. Demirci (Eds.), *Sosyo-ekonomik boyutlarıyla yoksulluk gerçeği* (pp. 42-60). Ekin Yayınevi.
- Pritchard Alan. 1969. "Statistical Bibliography Or Bibliometrics"? *Journal of Documentation*, 25, 348-349.
- Salmeron Gomez, Daylan Engilbertsdottir, Solrun, Cuesta Leiva, Jose Antonio, Newhouse, David ve Stewart, David. 2023. "Global Trends in Child Monetary Poverty According to International Poverty Lines". Policy Research Working Papers.
- Saygı Doğru, Emma. 2016. "Eskişehir’de Sosyal Yardım Sisteminin Yoksulların Ve SYDV Çalışanlarının Gözüyle Değerlendirilmesi". Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Hizmet Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara.
- Sünbül Koçak, Z. (2024). Nöromuhasebe disiplinindeki yayınların bibliyometrik analizi (Yayımlanmamış doktora tezi). İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Ana Bilim Dalı.
- Swain, David ve Hollar, Danielle. 2003. "Measuring Progress: Community Indicators And The Quality Of Life". *International Journal of Public Administration*, 26(7), 789-814.

- Şenkal, A. (2021). *Yoksulluğun Politik Ekonomisi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Tamasiga, Phemelo, Onyeaka, Helen, Akinsemolu, Adenike ve Bakwena, Malebogo. 2023. "The Inter-Relationship between Climate Change, Inequality, Poverty and Food Security in Africa: A Bibliometric Review and Content Analysis Approach". *Sustainability*, 15(7), 5628.
- Türkiye İstatistik Kurumu. 2021. "Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması". www.tuik.gov.tr. 25 Ekim 2023 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- UNICEF. 2005. "The State of the World of the Children 2005–Childhood under Threat". UNICEF, New York.
- UNICEF. 2023. "Children Bearing Brunt Of Stalled Progress On Extreme Poverty Reduction Worldwide". (www.unicef.org) web adresinden 25 Ekim 2023 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- Van Eck, Nees. Jan ve Waltman, Ludo. 201. "Software Survey: VOSviewer, a Computer Program for Bibliometric Mapping". *Scientometrics* 84, 523–538. doi:10.1007/s11192-009-0146-3
- Vandemoortele, Jan. 2000. "Absorbing Social Shocks, Protecting Children And Reducing Poverty", UNICEF, New York.
- World Bank. 2012. "World Development Indicators 2012". The World Bank.
- Yılmaz, K. (2021). Sosyal bilimlerde ve eğitim bilimlerinde sistematik derleme, meta değerlendirme ve bibliyometrik analizler. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(2), 1457-1490.
- Yu, Yanni ve Huang, Jinghong. 2021. "Poverty Reduction Of Sustainable Development Goals in The 21st Century: A Bibliometric Analysis". *Frontiers in Communication*, 6, 754181.

